

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΗ' | ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1989

ΑΡΙΘ. 9

== ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ==

Πεντηκοστήν ἑορτάζομεν. — Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Χριστιανισμός καὶ Φεμινισμός. — Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Μηνύματα Τριφδίου. — Ἰωάννου Φουντούλη, Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὰς, κανονικὰς καὶ ἄλλας ἀπορίες. — Ἀρχιμ. Γεωργίου Π. Στέφα, Ἐκέρδισε «στάχτας ἀειζωίας». — π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, «Ὑπεραγορὰ Θρησκείας». — Ἀλεξ. Μ. Σταυροπούλου, Ἐορταστικὰ καὶ καθημερινὰ. — Μωϋσέως Μοναχοῦ Ἀγιορείτου, Τὸ ἅγιον Πνεῦμα ὡς ἐμπνευστὴς τῆς ἐξαγιαστικῆς μοναστικῆς ζωῆς... — Δημ. Φερούση, Τὸ βιβλίον. — Μαρίας Ματζάρη-Μιχαήλ, Ἡ πρεσβυτέρα ὡς διακόνισσα. — Ἀθαν. Γ. Μελισσοῦ, Νουθεσίαις Γέροντος. — Ἐπίκαιρα.

● ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθήναι, Ἰακώβου 1 — Τηλ.
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης
Μιχαήλ, Ἀριστοτέλους 179,
112 51 Ἀθήναι.

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΝ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝ

Ἡ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ

Ἐν ταῖς ἀδελφαῖς σου Κύριε, οἱ πιστοὶ τὸ γόνυ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ὑποκλίναντες, ἀνυμνοῦμέν σε τὸν ἀναρχὸν Πατέρα καὶ τὸν συνάναρχον Υἱὸν καὶ τὸ συναΐδιον καὶ Παράγιον Πνεῦμα, τὸ φωτίζον καὶ ἁγιάζον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, φῶς καὶ ζωὴ καὶ ζῶσα πηγὴ νοερά, Πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως· ἀγαθόν, εὐδές, νοερόν, ἡγεμονεῖον, καθαῖρον τὰ παίσματα...

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ*

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἡ τυχὸν ἀναβίωσις καὶ προβολὴ τοῦ θεσμοῦ τῶν διακονισσῶν δὲν πρέπει νὰ μᾶς δημιουργήσῃ ἄλλοθι γιὰ ἐφησυχασμὸ καὶ γιὰ ἓνα τυχὸν στρουθοκαμηλισμὸ, ποῦ θὰ ὀδηγοῦσε στὸ νὰ ἀποφύγωμε νὰ πάρωμε θέσι μπροστὰ στὸ διαρκῶς ὀγκούμενο ρεῦμα τῆς φεμινιστικῆς θεολογίας καὶ πρὸς τὸ διχάζον τὴν Χριστιανικὴ Οἰκουμένη ζήτημα τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν. Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ ἀγνοήσωμε τὸ χαρακτηριστικὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει ἤδη φέρει διασπάσεις καὶ μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς κόλπους τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέσα στοὺς οἰκουμενικοὺς διαλόγους πρέπει ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἀποφεύγουν μὲν τὴ σιωπὴ τοῦ ψευδοῦς καὶ βλαβεροῦ εἰρηνισμοῦ καί, ὅταν ὀμιλοῦν καὶ δίδουν (λόγον παντὶ τῷ αἰτοῦντι), νὰ προβάλλουν τὴν ὀρθόδοξή παράδοσι περὶ τοῦ ζητήματος τῆς χειροτονίας τῶν διακονισσῶν κατὰ τρόπον πειστικόν. Πρὸς τοῦτο δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦν μὴ πειστικὰ βιβλικὰ ἢ δογματικὰ ἐπιχειρήματα, ποῦ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀκρίτως εἶναι δανεισμένα ἀπὸ παλαιωμένες μορφές δυτικῆς ἀντιφεμινιστικῆς θεολογίας καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ ἐκ τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος *Decretum* τοῦ Γρατιανοῦ, τὸ ὁποῖο ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες ἐθεωρεῖτο ἐγκυρὸ τμήμα τοῦ ρωμαϊκοῦ καθολικοῦ *Corpus Juris Canonici*⁵².

Πανορθόδοξες διασκέψεις πρέπει νὰ ἀσχοληθοῦν σοβαρῶς μὲ πολλὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ἀναπηδοῦν ἀπὸ μία συνεπῆ καὶ ὑπεύθυνη ἀντιμετώπισι τοῦ ζητήματος τῶν σχέσεων Χριστιανισμοῦ καὶ Φεμινισμοῦ ἢ ποῦ προβάλλονται ἀπὸ τοὺς ἑτεροδόξους στοὺς ὀρθοδόξους ὡς «προβοκάτσια». Ἐνα τέτοιο ἐρώτημα

εἶναι λ.χ. τὸ ἐξῆς: Ἄρα γε οἱ πρακτικὲς συνέπειες τοῦ «χαρίσματος», τῆς «Χάριτος» καὶ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γιὰ τὰ ὁποῖα εὐχεται ὁ ἐπίσκοπος κατὰ τὴν ὀρθόδοξή χειροτονία τῆς διακονίσεως, σὲ σύγκρισι καὶ σχέσι πρὸς τὶς πρακτικὲς συνέπειες τοῦ «χαρίσματος», τῆς «Χάριτος» καὶ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποῦ ἀναφέρονται στὴν ἐπισκοπικὴ εὐχὴ τῆς χειροτονίας τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ ἐπισκόπου, παρουσιάζουν μόνον μερικὲς *de jure humano* χρωματισμένες ἀπὸ τὴν ἀνδροκρατικὴ ἰουδαϊζουσα παράδοσι πρακτικὲς καὶ ποσοτικὸν χαρακτήρος διαφορὲς ἢ σημαίνουν μίαν *de jure divino*, ἔξω ἀπὸ τυπικὰ ἢ χρονικὰ πλαίσια, διαρκῆ, οὐσιώδη καὶ ποιοτικὴ διαφοροποίησι γιὰ τὸ γυναικεῖο φύλο⁵³; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀποκτᾶ μεγαλύτερη σημασία καὶ γίνεται ὀξύτερο ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι σήμερα οἱ γυναῖκες μποροῦν νὰ γίνουν ἀκόμη καὶ ἀρχηγοὶ κρατῶν.

Ἀνέφερα σκόπιμα ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐρωτήματα, ποῦ μᾶς ἀπευθύνουν οἱ ἑτεροδόξοι, γιὰ νὰ συνειδητοποιήσωμε τοὺς ὑπάρχοντες προβληματισμοὺς καὶ γιὰ νὰ ἐπισημάνωμε τὴν ἀνάγκη τῆς πανορθόδοξου ἀντιμετώπισεως τοῦ ζητήματος τῆς εἰσόδου τῆς γυναίκας εἰς τὸν ἱερό κλήρο πρὸς ἐπίτευξι κατοχυρωμένης, τεκμηριωμένης, ἀξιόπιστης καὶ πειστικῆς προβολῆς τοῦ πνεύματος τῆς μακραίωνος σχετικῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, τὸ ὁποῖο στὴν Ἐκκλησία μας πρέπει νὰ παίζει ρόλο κανονιστικόν. Ὁ ὀμιλῶν ἐπανειλημμένως ἔχει ἐπισημάνει ὅτι τὸ ζήτημα αὐτό, ποῦ ἀπασχολεῖ τὴν Χριστιανικὴ Οἰκουμένη, δὲν εἶναι τόσον πολὺ ζήτημα τῆς Βιολογίας, τῆς Ψυχολογίας, τῆς Κοινωνιολογίας, τῆς Ἠθικῆς, τοῦ Γυναικεῖου Κινήματος ἢ Φεμινισμοῦ κ.τ.τ., ὅσον πρὸ πάντων ζήτημα Χριστιανικῆς Ἀνθρωπολογίας, Χριστολογίας, Πνευματολογίας καὶ Ἐκκλησιολογίας.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 163 τοῦ ὑπ' ἀρ. 8 τεύχους.

52. Elisabeth Gössmann, Äusserungen zum Frauenpriestertum in der christlichen Tradition, ἐν Elisabeth Gössmann - Dietmar Bader (ἐκδ.), Warum keine Ordination der Frau?, σ. 11. Ida Raming, Der Ausschluss der Frau vom priesterlichen Amt. Gottgewollte Tradition oder Diskriminierung?, Köln-Wien 1973, ὅπου κρίνεται λεπτομερῶς τὸ *Decretum* τοῦ Γρατιανοῦ.

53. Πρβλ. Evangelos Theodorou, Die Tradition der Orthodoxen Kirche in Bezug auf die Frauenordination, ἐν Elisabeth Gössmann - Dietmar Bader (ἐκδ.), ἐνθ' ἄνωτ., σ. 43-44.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

Α' ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΗΣ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

6. Η ΚΡΙΣΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

«Καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφοριζεῖ τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων».

Μία καὶ ἐνιαία εἶναι ἡ διδαχὴ τοῦ Χριστοῦ. Ἐν τούτοις, ὅταν τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη εἰς τὰ ἔθνη, ἔγινε μία διάθλασις, οὕτως εἶπεν, τοῦ φωτὸς τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας. Καὶ ὁ κόσμος εἶδε τὸ φῶς τοῦτο διὰ μέσου κάποιου ἰδιαιτέρου πρίσματος πού ἀνεμίγνυε τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ μετὰ ἐπικρατούσας εἰς τοὺς διαφόρους λαοὺς ἀπόψεις καὶ ἀντιλήψεις.

Εἰδικώτερον εἰς τὸ θέμα τῆς μελλούσης Κρίσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται τὸ σημερινὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον, οἱ λαοὶ τῆς Δύσεως, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὸ ρωμαϊκὸν πνεῦμα, ἀντελαμβάνοντο καὶ τὴν Κρίσιν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὰ κριτήρια τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου. Καὶ ὑπερετόνιζαν τὴν δικαστικὴν ἔννοιαν τῆς Κρίσεως, μετὰ ὅλην τὴν στυγνότητα καὶ τὴν αὐστηρότητα καὶ τὴν τυπικὴν διαδικασίαν.

Ἀντιθέτως, εἰς τὸν χώρον τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, κατανοεῖται ἡ μέλλουσα Κρίσις τοῦ Κυρίου μετὰ μίαν ἄλλην εὐρύτητα, περισσότερον σύμφωνον πρὸς τὸ ὅλον πνεῦμα τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅπου κυριαρχεῖ ἡ χάρις καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Χριστοῦ, καὶ δὴ «κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως» (Ἰακ. 2,13), δηλ. τὴν καταδικᾶ καὶ ἀποδεικνύεται τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον ἀπὸ τὴν κρίσιν.

1. Καὶ ἰδοὺ ὁ Κύριος ὁμιλεῖ σαφῶς περὶ κρίσεως. Καὶ προβάλλει τὴν εἰκόνα τοῦ πανανθρωπίου δικαστηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐμφανισθοῦν καὶ νὰ λογοδοτήσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πού ἐζησαν καὶ θὰ ζήσουν ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὅταν ὅμως τονίξῃ ἰδιαιτέρως τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐποίας, εἶναι ἄξιον προσοχῆς ὅτι ἔτσι ἐμφανίζει τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἐλευθέρως προσωπικότητας, πού ἔχουν τὴν δυνατότητα, καὶ πρέπει νὰ ἔ-

χουν καὶ τὴν διάθεσιν, νὰ «ἐργάζωνται τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας» (Γαλ. 6,10) καὶ νὰ μὴ ἀδιαφοροῦν καὶ παραλείπουν «τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις» (Τίτ. 3,8).

Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐξαίρεται ἡ ὑποχρέωσις τῶν χριστιανῶν νὰ γίνωνται «Θεοῦ συνεργοί» (Α' Κορ. 3,9), συμπράττοντες μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς βασιλείας Του «ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς».

Δὲν εἶναι ἀνίκανος ὁ ἄνθρωπος νὰ πράξῃ τὸ ἀγαθόν — ὅπως ἐκηρύχθη εἰς ἐκκλησιαστικούς κύκλους τῆς Δύσεως. Ναι μὲν ὑπέστη ἀμαύρωσιν ἡ ἀνθρωπίνη προσωπικότης, μετὰ τὴν διάπραξιν τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ δὲν ἐξουθενώθη τελείως. Παρέμεινεν ἐντὸς ἡμῶν ὁ ἀγαθὸς σπινθήρ. Καὶ συνεργούσης τῆς θείας χάριτος κάθε ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν, καὶ δὴ καὶ νὰ «εὐαγγελίζεται τὰ ἀγαθὰ» (Ρωμ. 10,15), ὡς ἐργάτης τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτω νὰ ἐπιφυλάσσεται παρὰ τοῦ Θεοῦ «δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν» (Ρωμ. 2,10).

Ἐξ ἄλλου τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀρετῆς — ὡς «ἔργα τοῦ φωτὸς» — δὲν μένουν ἀπλῶς ἀτομικὴ ἐκάστου ὑπόθεσις· ἀλλ' ἀκτινοβολοῦν. Καὶ ἔτσι ὁ χριστιανὸς γίνεται «μικρὰ ζύμη (ἦτις) ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ» (Α' Κορ. 5,6). Ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα του θὰ ἔχουν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν εἰς τὴν κοινωνίαν. Διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Κύριος ὅτι «ὡμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς... ὡμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Ματθ. 5, 13-14). Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξυφώνει τὸν καλὸν χριστιανὸν ὡς ἡγετικήν φυσιογνωμίαν, ἱκανὴν νὰ ἐλύσῃ πολλοὺς πρὸς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ.

2. Ἡ τοιαύτη (ὀρθόδοξος) τοποθέτησις τῶν καλῶν ἔργων τῶν χριστιανῶν ἔχει ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ θέμα τῆς μελλούσης Κρίσεως. Καὶ τὸ φωτίζει ὑπὸ ὀρθόδοξον πρίσμα ὡς ἐξῆς:

Κατὰ τινὰ τρόπον ὁ πιστὸς καὶ συνεπὴς καὶ «ζη-

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ**
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν σελ. 167 τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Καὶ γιὰ νὰ μὴ μακρυγοροῦμε. "Ὅταν λειτουργῆ ὁ μόνος ὁ ἱερεὺς χωρὶς διάκονο κατ' ἀνάγκην ἐπιφορτίζεται καὶ μέρος τῶν διακονικῶν καθηκόντων. Λέγει δηλαδὴ καὶ πράττει ὄχι μόνον τὰ ἱερατικά, ἀλλὰ καὶ τὰ διακονικά πού ἀφοροῦν στὸν καθορισμὸ τῶν αἰτημάτων τῆς συνάξεως (εἰρηνικά, αἰτήσεις, πληρωτικά, ἐκτενής, συναπτές κ.λπ.) καὶ ὅσα καθορίζουν τὴν σάσι τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν προσευχὴ («'Ὁρθοί», «Σοφία», «Πρόσχωμεν», «Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν» κ.λπ.). Δὲν λέγει ὅσα διακονικά ἀπευθύνονται πρὸς τὸν ἱερέα, δηλαδὴ πρὸς τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του. Αὐτὸ θὰ ἦταν ἄσκοπο καὶ παράλογο. "Ὅχι δηλαδὴ μόνον τὸ «Εὐλόγησον, δέσποτα» στὴν ἀρχὴ τῆς θείας λειτουργίας, ἀλλὰ κατ' ἐπέκτασιν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πού λέγονται κατὰ τὴν προσκομιδὴ καὶ κατὰ τὴ διάρκειά τῆς θείας λειτουργίας. Καὶ αὐτὰ εἶναι πάρα πολλά: παρακελεύσεις κατὰ τὴν προσκομιδὴ, διάλογοι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς θείας λειτουργίας, πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Εὐαγγελίου, μετὰ τὴν ἀπόθεσιν τῶν

τιμίων δώρων στὴν ἅγια τράπεζα, προτροπές εὐλογίας τοῦ θυμιάματος, τῆς εισόδου, τῆς καθέδρας, τῶν τιμίων δώρων κατὰ τὸν καθαγιασμὸ, κατὰ τὶς προπαρασκευαστικὰ πράξεις πρὸ τῆς κοινωνίας καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτὴ καὶ τὰ ὅμοια. Τὸ πλῆθος αὐτῶν τῶν περιπτώσεων, πού μαζί με τὶς πολύλογες, κατὰ τὴ νεώτερα τάσι, τυπικὲς διατάξεις πού τὶς συνοδεύουν, ἐπιβαρύνουν τὸ κείμενο τῶν Ἱερατικῶν μας χωρὶς λόγο καὶ προκαλοῦν, δικαιολογημένα, συγχύσεις καὶ προβλήματα. Ἀντὶ νὰ διευκολύνουν, ὅπως θὰ ἔπρεπε, τοὺς ἱερεῖς πού ἀναγκάζονται νὰ λειτουργοῦν μόνου, τοὺς δυσκολεύουν περισσότερο. Γιὰ τοῦτο καὶ θρίσκω πάρα πολὺ σημαντικὴ τὴν πρότασι τοῦ δευτέρου ἱερέως γιὰ τὸν καταρτισμὸ εἰδικοῦ Ἱερατικοῦ, πού νὰ ἀνταποκρίνεται σ' αὐτὲς ἀκριβῶς τὶς πρακτικὲς καὶ ὑπαρκτὲς συνθηκὲς τῆς τελέσεως τῆς θείας λειτουργίας ἀπὸ μόνου τὸν ἱερέα χωρὶς διάκονο, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ καθημερινὴ λειτουργικὴ πράξι.

Στὴν ἐποχὴ μας αὐτὸ δὲν εἶναι δύσκολο. Ἐκδόσεις λειτουργικῶν βιβλίων γίνονται συνεχῶς, οἱ δὲ

λωτῆς καλῶν ἔργων» (Τίτ. 2,14) χριστιανὸς συμμετέχει εἰς τὴν προετοιμασίαν τῆς θέσεώς του εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀναντιρρήτως ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Σωτὴρ καὶ Λυτρωτὴς καὶ ὁ δίκαιος Κριτὴς ἡμῶν. Ἄλλ' ἢ κρίσις Του ἐπικυρώνει καὶ ἐπιβραβεύει μίαν πραγματικότητα. "Ὁ ἴδιος προανήγγειλε τὸ «εὐ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω» εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου» (Ματθ. 25,21). Καὶ αὐτὸς ἐξ ἄλλου «τὸν ἀχρεῖτον δοῦλον (θὰ ὀρίσῃ νὰ ἐκβάλου) εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον» (αὐτ. 30). Αὐτὸς, λοιπόν, «ἀ φ ο ρ ι ε ἰ τ ἄ π ρ ὸ β α τ α ἀ π ὸ τ ῶ ν ἔ ρ ῖ φ ω ν». Ἀλλὰ βεβαίως τὰ πρόβλατα ἔχουν ἐκδήλους διαφορὰς ἀπὸ τῶν ἐριφίων. Καὶ ὁ ποιμὴν τὰ διαχωρίζει ὄχι ἀδιακρίτως, ἀλλὰ σύμφωνα πρὸς τὴν ὑφὴν των καὶ τὰ γνωρίσματά των. Ἰπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τὰ οὐσιαστικὰ γνωρίσματα τῶν ἀνθρώπων θαρύνουν (θετικῶς ἢ ἀρνητικῶς) εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς θέσεως ἐνὸς ἐκάστου, δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν μέλλουσαν Κρίσιν.

Εἶπεν, ἄλλην φορὰν, ὁ Κύριος· «ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ρημάτων καὶ μὴ πιστεῦσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν, οὐ γὰρ ἤλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ρήμα-

τά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρίνει αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (Ἰω. 12, 47-48).

Θέλεις λοιπόν, χριστιανέ μου, νὰ μὴ ἀμφιβάλῃς διὰ τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ προσβλέπῃς με βεβαίαν ἐλπίδα εἰς τὴν εὐμενῆ ἀπόφασιν Του διὰ σέ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως;

Δέξου τὸν λόγον Του. «Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου» (Πράξ. 16,31). Καὶ με τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ὄθησιν τῆς πίστεως «τήρησον τὰς ἐντολάς». Καὶ ὅσῃ μπορεῖς κάνε τὸ καλὸ. «Καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ» (Ματθ. 19, 17. 21).

Βεβαίως δὲν κερδίζομεν αὐτοδικαίως τὴν θέσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, («πάντες γὰρ ἡμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ» Ρωμ. 3,23). Ἄλλ' ἐφ' ὅσον θὰ δεῖξωμεν ὀρθότητα καὶ θὰ καταβάλωμεν πρὸς τὰ ἔργα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ ζωῆν κατὰ Χριστόν, ἡ σωτήριος χάρις Του θὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ὑστερήματα ἡμῶν καὶ θὰ καλύψῃ τὰς ἁμαρτίας μας, διὰ νὰ «δώσῃ ἡμῖν ὁ Κύριος εὐρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ» (Β' Τιμ. 1, 18). Ἀ μ ἦ ν.

ΕΚΕΡΔΙΣΕ “ΣΤΑΧΥΑΣ ΑΕΙΖΩΪΑΣ,,

Τοῦ Ἀρχιμ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΣΤΕΦΑ
Πρωτοσυγκέλλου Ἱ. Μ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν

5. Τὸ βραβεῖο της.

Ἡ μακαριστὴ Γερόντισσα Χριστονύμφη, σὰν ψάλτρια ποῦ ἦταν, πρόσεχε τὸ συνθηματικὸ περιεχόμενον πολλῶν ὕμνων. Τῆς εἶχε μιλήσει ἰδιαίτερα ὁ ἀναβαθμὸς τοῦ Γ' ἤχου «ἐν τῷ νότῳ οἱ σπειρόντες δάκρυσιν ἐν-θόνους, θεριοῦσι στάχυας ἐν χαρᾷ ἀειζωΪας». Μὲ τὴν πνευματικὴ πολλαπλὴ της σπορά, ποῦ ἔκανε συνεχῶς σὲ ὄλες τὶς φάσεις τῆς ζωῆς της, ἀπέβλεπε ἀποκλειστικὰ στὸ νὰ θερίσει καὶ ἀπολαύσει τοὺς γλυκεῖς, εὐφροσύνους καὶ θείους καρποὺς τῆς ἀειζωΪας, δηλαδὴ τῆς ἀτελευτήτου ἐπουρανίου ζωῆς. Τὴν ἐπιδιώξῃ της αὐτὴ ἐπιβεβαιώνουν καὶ τὰ προσευχητικὰ λόγια της, ποῦ ἐπανελάμβανε τὸν τελευταῖο καιρὸ τῆς ἀσθενείας

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 173 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8 τεύχους.

δυνατότητες τῆς σημερινῆς τυπογραφικῆς τεχνολογίας εἶναι ἀπεριόριστα μεγάλες. Θὰ ἦταν λοιπὸν εὐκταῖα ἢ ἐπιστροφή στὰ εἰδικὰ «Διακονικὰ» καὶ στὰ εἰδικὰ «Ἱερατικὰ» (ὅπως γίνεται μὲ τὰ «Ἀρχιερατικὰ») ἢ καὶ στὰ μικτὰ «Ἱερατικὰ - Διακονικὰ» γιὰ τὴν τέλεσι τῆς θείας λειτουργίας ἀπὸ μόνον τὸν ἱερέα. Τότε σ' αὐτὰ δὲν θὰ εἶχαν λόγον νὰ παρεμβάλλονται καὶ τὰ διακονικὰ ποῦ ἀπευθύνονται σ' αὐτὸν ἢ ποῦ ἀφοροῦν μόνον στὴ διακονικὴ συμμετοχῇ. Ἡ τουλάχιστον, στὴν περίπτωσι παραμονῆς στὴ νεώτερη μικρὴ μορφή, θὰ ἦταν πολὺ εὐκόλο καὶ διευκολυντικὸ νὰ τυπώνονται μὲ ἄλλης οἰκογενείας γράμματα τὰ λεγόμενα στὴ θεία λειτουργία ὅσα διακονικὰ λέγονται ὅταν συλλειτουργῇ διάκονος καὶ μὲ ἄλλης οἰκογενείας ὅσα δὲν λέγονται ὅταν λειτουργῇ μόνος ὁ ἱερεὺς. Ἔτσι θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἀποφευχθοῦν οἱ συγχύσεις, ποῦ εἶναι ἐπόμενον νὰ προκαλοῦνται ἀπὸ τὴν ἄκριτη καὶ ἀντιπαρὰδοσιακὴ μίξι ὄλων αὐτῶν τῶν στοιχείων τῶν ἐπὶ μέρους λειτουργικῶν ρόλων.

483. Γιατί οἱ κανόνες τῶν δεσποτικῶν ἐορτῶν (ὅπως Μ. Σαββάτου, Πάσχα, Πεντηκοστῆς, Θεοφανείων) δὲν ἔχουν καθόλου θεοτοκία στίς ὁδές; (Ἐρωτήσεις Αἰδεσιμολ. π. Ἀντωνίου Κουλοῦρη).

Οἱ κανόνες, ὅπως χαρακτηριστικὰ δηλώνεται καὶ μὲ τὸ ὄνομά τους, ἔχουν συντεθῆ βάσει προκαθορισμένου σχεδίου. Κατὰ τὴ σύνθεσί τους δηλαδὴ οἱ ὑμνογράφοι ἀκολουθοῦσαν ἐκ τῶν προτέρων δεδομένες προδιαγραφές, μιὰ ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἦταν ὅτι τὸ τελευταῖο τρο-

της. Ἔλεγε μὲ χαρακτηριστικὴ ψυχικὴ ἠρεμία καὶ γαλήνη: «Κύριε, δὲν σοῦ ζητῶ πλέον τίποτε. Ὅ,τι ἀποφασίσεις γιὰ μένα, δοξασμένο νὰ εἶναι τὸ ὄνομά Σου». Τὴν ἐπιβεβαιώνει ἀκόμη ἡ συγκινητικὴ τῆς ἐνέργεια, ποῦ ἔκανε πρὶν φύγει γιὰ τὸ Νοσοκομεῖο τῶν Ἀθηνῶν, στοὺς θαλάμους τοῦ ὁποῖου —ποιὸς ἀλήθεια τὸ φανταζόταν καὶ ποιὸς τὸ πίστευε;— θὰ ἔκλεινε ὀριστικὰ τὰ μάτια τοῦ φθορτοῦ σώματός της. Ἐκάλεσε τότε στὸ κελλί της ὄλες τὶς Ἀδελφές τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἔδωσε τὶς τελευταῖες νοθεσίες τῆς ζητώντας μὲ δάκρυα συγχώρηση γιὰ τυχὸν ἀθέλητα λάθη της.

Πῶς ὅμως ἐξασφαλίζονται τὰ στάχυα τῆς ἀειζωΪας; Φαίνεται ὅτι στὴ Χριστονύμφη δὲν ἦταν ἄγνωστος ὁ τρόπος. Θεωρητικὰ τὸ εἶχε μάθει ἀπὸ σχετικὰ πατερικὰ κείμενα ποῦ μελετοῦσε. Ἐνα εἶναι καὶ τὸ ἀ-

πάριο κάθε ὁδῆς ἐγκωμιάζει τὴν Παναγία, εἶναι δηλαδὴ θεοτοκίον. Τὸν κανόνα αὐτὸν ἀκολουθοῦν χωρὶς ἐξαιρέσεις οἱ ποιητὲς τῶν κανόνων ἀπὸ τὸν Θ' αἰῶνα καὶ ἐξῆς. Ἀπὸ τοὺς παλαιότερους ὅμως ὑμνογράφους μόνον ὁ ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης († 720) κατακλείει ὄλες τὶς ὁδὲς ὄλων τῶν κανόνων τοῦ μὲ τριαδικὰ καὶ θεοτοκία. Ἀντιθέτως οἱ λίγο μεταγενέστεροί του μεγάλοι ὑμνογράφοι, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς († 756) καὶ ὁ σύγχρονος καὶ θετὸς ἀδελφός του Κοσμάς ὁ μελωδὸς ἐπίσκοπος Μαίουμᾶ, γνωρίζουν μὲν τὴ χρῆσι θεοτοκίων, ἀλλὰ σπανίως τὰ χρησιμοποιοῦν ὡς κατακλείδες τῶν ὁδῶν τῶν κανόνων τους. Οἱ κανόνες δὲ τῶν δεσποτικῶν ἐορτῶν εἶναι ἔργα τῶν δύο αὐτῶν ποιητῶν.

Εἰδικὰ γιὰ τὶς δεσποτικὲς ἐορτὲς ἢ παράλειψις τῶν θεοτοκίων θὰ μπορούσε νὰ ἐρμηνευθῇ ὅτι ὀφείλεται στὸ ὕψος τῶν δεσποτικῶν θεμάτων. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ στίς σειρὲς τῶν στιχηρῶν καὶ τῶν ἀποστίχων τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, καθὼς καὶ στὰ καθίσματα, ποῦ δὲν ἔχουν, ὡς γνωστὸ, θεοτοκία. Ἀλλ' ὅμως ὁ Κοσμάς δὲν κατακλείει μὲ θεοτοκία καὶ τὶς ὁδὲς τῶν κανόνων τῶν ἁγίων. Ἔτσι ἡ μόνη ὀρθὴ ἐρμηνεῖα φαίνεται πῶς εἶναι ὅτι ἡ παράλειψις τῶν θεοτοκίων ὀφείλεται στὴν παλαιότητα τῶν κανόνων αὐτῶν. Ἀνάγονται δηλαδὴ αὐτοὶ σὲ ἐποχὴ ποῦ ἀκόμη δὲν εἶχε κοινῶς ἐπικρατήσῃ τὸ ἔθος νὰ κατακλείονται οἱ ὁδὲς τῶν κανόνων μὲ θεοτοκία, εἶναι δηλαδὴ παλαιότεροι τοῦ Θ' αἰῶνος, ἢ καὶ ἔργα τοῦ Κοσμά τοῦ μελωδοῦ, ποῦ ἔνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ποιήσεως του εἶναι ἡ σπανιωτάτη χρῆσις τῶν θεοτοκίων ὡς κατακλείδες τῶν ὁδῶν τῶν κανόνων.

κόλουθο του Ὁσίου Νείλου, πού ἔγραφε μαζί με ἄλλα θέματα στο μοναχό Θαυμάσιο: «Ἄλλ' ὑπόμεινον εὐχαρίστως καὶ μακροθύμως φρονήματι σοβαρῶ, καὶ ἰκυσία πυκνῆ, καὶ ἀγρυπνία συντόνω, καὶ ἐγκρατεία καλῆ προσπαραμένων τὸ κρεῖττον, καὶ θεάση τὸ τέλος τῶν ἀγωνιζομένων διὰ τὸν Χριστόν». Πρακτικὰ τὸ εἶχε κάνει βίωμά της σὲ ὅλα τὰ στάδια τῆς πνευματικῆς πορείας καὶ τῆς δραστηριότητός της.

Ἡ ἀναζητήτρια καρπῶν ἀειζωίας δὲν ἀνέβαλλε γιὰ αὐριο καὶ δὲ μετέθετε γιὰ ἄλλοτε τὸ ὁποιοδήποτε προσωπικὸ ἢ μοναστηριακὸ ἢ κοινωνικὸ χρέος καὶ καθήκον της. Ἔκανε καθημερινὰ ὅ,τι ἔπρεπε καὶ ὅ,τι μπορούσε. Δὲν ἐπέτρεπε νὰ ὑποχωρεῖ ἢ νὰ παραβλέπεται τὸ πνεῦμα της, ἐπειδὴ ἦταν ταλαιπωρημένη καὶ ἐξαντλημένη ἢ ἀσθενῆς σάρκα της. Ὅπως καὶ νὰ εἶχε ἢ κατάστασή της καθήκονε τὸ πρόγραμμά της σύμφωνα με τὶς ἀπαιτήσεις καὶ ἐξυτηρητήσεις τοῦ πνεύματος.

Εἶχε θεμελιώσει τὴ ζωὴ της στὶς πέντε ἀρετές, πού ἀναφέρει στὰ πνευματικά του κεφάλαια ὁ Ὁσιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, «ἤγουν, σωπὴν, ἐγκρατεία, ἀγρυπνίαν, ταπεινώσιν καὶ ὑπομονήν». Παράλληλα εἶχεν «ἐργασίας θεαρόστους τρεῖς: ψαλμοδίαν, προσευχὴν καὶ ἀνάγνωσιν», στὶς ὁποῖες πρόσθετε καὶ τὸ «ἐργόχειρον». Οἱ ἀδελφές τῆς Μονῆς δὲν θὰ λησμονήσουν τὸ λογοπαίγνιό της, πού ἐκφράζει ποιότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ της κόσμου. Ἡ εὐλογημένη Γερόντισσα ἔλεγε, ὅτι «δὲ μπορῆς νὰ ἡγουμενεύης, ἂν δὲ γίνης διὰ Χριστόν σαλός, ἂν δὲν εἶσαι δηλαδὴ ἀποφασισμένη καὶ ἄνωθεν κεχρισμένη διὰ νὰ σηκώσης πᾶσαν ταπεινώσιν, καὶ νὰ γίνεσαι τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα πάντας κερδίσης».

Εἶτε περνοῦσε ὥρες καὶ ἡμέρες ἡρεμίας καὶ ἀνακωχῆς μετὰ τὴν ὁποιαδήποτε μορφὴ τοῦ πόνου της εἶτε ζοῦσε στιγμὲς καὶ ἡμέρες δύσκολες καὶ μαρτυρικές, ἔτσι ἐβάδιζε πάντοτε. «Μὲ θαυμαστὴ ὑπομονὴ καὶ καρτερία —εἶχε ὑπογραμμισθεῖ στὸν ἐπικήδειο ἀποχαιρετισμὸ— στὴν δυσφορία τῆς ἀπνοίας τῶν τελευταίων ἡμερῶν, μετὰ συνεχῆ δοξολογία παρέδωσε ἀγιασμένη τὴν ψυχὴ της στὸν ἀγαπήσαντὰ αὐτὴν Κύριο τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεοφόρου, μετὰ τοῦ ὁποίου θὰ μπορούσε νὰ πεῖ: «Ὅταν ἀφανῆς τῷ κόσμῳ γένομαι, τότε ἀληθῆς μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ἔσομαι».

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ βγαίνει κάποιον συμπέρασμα. Τὸ ἐκφράζουν οἱ τελευταῖες σκέψεις τοῦ ἐπικηδεῖου λόγου τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Ἀλεξίου. Εἶχε εἰπεῖ τότε: «Ἔχομε λοιπὸν ἓνα πρόσωπο μιᾶς Μοναχῆς, ἢ ὁποία ξεκινᾷ καὶ ἀφιερῶται στὸ ἔργο τῆς μοναχικῆς ζωῆς καὶ πολιτείας. Σὲ λίγα χρόνια ἐπιτυγ-

χάνει μετὰ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ μιὰ αἰσθητὴ πνευματικὴ πορεία πρὸς τὴν τελειότητα. Ἔρχεται ὁμως ὁ θάνατος καὶ τὴν βρῖσκει σ' αὐτὴν τὴν πορεία, σὲ τέτοια ὠριμότητα, σὰν νὰ ἦταν ἓνα πρόσωπο μεγάλης ἡλικίας —80 ἢ 90 ἐτῶν—. Ἐφαρμόζεται καὶ στὴν περίπτωσί της τὸ γραφικὸ «τελειωθείσα ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς».

Μία ἀκόμη μαρτυρία τῆς πνευματικῆς της ὠριμότητος καὶ τελειότητος εἶναι τὸ ὅτι ἡ μακαριστὴ Χριστονόμφη καὶ στὶς ὥρες τῆς ἀναμονῆς τῆς ἀναχωρήσεώς της γιὰ τὸν τὸν κόσμο τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς αἰωνιότητος ἐνεργοῦσε κατὰ τὴν προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου. Δὲ σταματοῦσε στὰ «ἐαυτῆς». Σκεπτόταν καὶ ἐνδιαφερόταν καὶ διὰ «τὰ τῶν ἐτέρων». Ἔλεγε καὶ ξανάλεγε στὶς ἀδελφές: «Μέχρι τὰ σαράντα (δηλαδὴ μετὰ τὸ θάνατό της) νὰ βγάλετε τὴ νέα Ἠγουμένη. Δὲ μπορεῖ τὸ Μοναστήρι νὰ μένει γιὰ πολὺ καιρὸ σὲ διοικητικὴ ἐκκρεμότητα. Νὰ ἐκλέξετε ὅποια σᾶς φωτίσει ὁ Θεός. Σ' αὐτὴν νὰ κάνατε ὑπακοή. Νὰ τὴν περιβάλετε μετὰ ἀγάπη καὶ ταπεινώση. Ἔχω τὴν ἐσωτερικὴ πληροφορία, ὅτι τὸ Μοναστήρι θὰ εὐλογηθεῖ πολὺ ἀπὸ τὸν Κύριο».

Οἱ ἀδελφές πράγματι σεβάστηκαν τὴν ἐπιθυμία καὶ σύστασή της καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὶς νόμιμες διαδικασίες, λίγες ἡμέρες πρὸ τῶν σαράντα ἡμερῶν, ἐξέλεξαν τὴ διάδοχο Ἠγουμένη, τὴν Ἀδελφὴ Ἀγάθη Ἀντωνίου. Ἡ νέα Γερόντισσα μετὰ τὴν εὐχὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας ἀνέλαβε πρὸ τοῦ τεσσαρακονθημέρου Μνημοσύνου τὰ ὑψηλά της καθήκοντα.

Ἡ ἀείμνηστη Καθηγουμένη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγ. Στεφάνου Μετεώρων Χριστονόμφη σὲ νεαρὰ ἡλικία (ἦταν 35 ἐτῶν) ἔφυγε ἀπὸ τὴ στρατευομένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἐπῆγε στὴ θριαμβεύουσα. Μετὰ τὴν πολιτεία της στὸν ἐδῶ κόσμο ἔχει ἤδη ἀποκτήσει τὶς προϋποθέσεις γιὰ ν' ἀκούσει «τὴν ἡμέρα ἐκείνη» ἀπὸ τὸν «Δίκαιο Κριτὴ» τὸν ἐπιβραβευτικὸν λόγο: «Εὐδούλη ἀγαθὴ καὶ πιστὴ ἐπὶ ὀλίγα ἢς πιστὴ, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. Εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου». Καὶ θὰ εἰσέλθει γιὰ ν' ἀπολαμβάνει «στάχυν ἀειζωίας» τοὺς ὁποίους ἐδῶ σκεπτόταν καὶ πολὺ ποθοῦσε.

(Τέλος)

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀποστέλλουν ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Θεολογία», «Ἐκκλησία» καὶ «Ἐφημέριος», νὰ σημειώνουν καὶ τὴν αἰτία τῆς ἀποστολῆς.

“ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ,”

Του π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Δρ. Θεολ., Δρ. Φιλοσ., Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Τὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ τῆς χρήσης τῶν ναρκωτικῶν ἦσαν ἀκριδῶς τὰ ἀντίθετα ἀπὸ ἐκεῖνα πού εἶχαν διακηρύξει οἱ «ἱεραπόστολοι» των. Ὅχι καταστάσεις ἡδονῆς, ἀλλὰ ψυχολογικὲς καταστάσεις τρόμου, καταστροφῆς τῆς υἰείας, ἀνικανότητα ἐπικοινωνίας καὶ πολλὰ ἄλλα ἀρνητικὰ σημεῖα. Ἀκόμη οἱ νέοι ὠδηγήθησαν σὲ ἐγκληματικὲς πράξεις, προκειμένου νὰ ἀποκτήσουν τὸ ὕλικό ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔγιναν ἐξαρτημένοι. Μία νέα ἐναλλακτικὴ λύση ἔγινε ἀπαραίτητη.

Ὁ RICHARD ALBERT, συνεργάτης τοῦ T. LEARY ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χάρθαρθ ταξίδευσε στὴν Ἰνδία, μνηθῆκε ἐκεῖ στὴ Ράγια γιόγκα καὶ γύρισε σὰν BABA RAM DASS, μόνο χωρὶς ναρκωτικά! Ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ ἀναπτύξει δραστηριότητα στὸ SAN CHRISTOBAL (LAMA FOUNDATION), σὲ μιὰ ομάδα πού ἦταν κρᾶμα παραδοσιακῆς γιόγκα, διδασχῆς τοῦ κάρμα καὶ τῆς μετενσαρκώσεως, πρακτικῶν τοῦ ἀριστεροῦ ταντριζμοῦ, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ νοσταλγία τῶν Δυτικῶν γιὰ ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴ κοινωνικῶν ρόλων:

«Κάνε τὸν ἑαυτό σου καθαρὸ καθρέπτη χωρὶς δεσμούς σὲ ὅτιδήποτε καὶ χάρισε σ' αὐτὸν καὶ στοὺς ἄλλους τόσο πολὺ χωρὸ, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι» (HUMMEL, σελ. 204). Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν τίποτε τὸ πιὸ βασικό ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι κανεὶς «ἐδῶ καὶ τώρα» ὁλόκληρη ἡ ζωὴ εἶναι ἓνα «παιχνίδι», «ὄλα εἶναι χορός»!

Ὁ νέος BABA ἀσχολήθηκε στὴ συνέχεια μὲ ἀποκρυφιστικὲς πρακτικὲς, ὅπως νεκρομαντεία, μὲ τὴν καθοδήγησή τῆς νέας γκουρού του, μιᾶς Ἰουδαίας γυναίκας πού τὴν ἀποκάλεσε «μητέρα τοῦ σύμπαντος» ὅμως ὅταν χωρίσθηκε ἀπὸ αὐτὴν τὴ χαρακτηρίσε «ἀπατέωνα».

Αὐτὴ ἡ περίπτωσις εἶναι χαρακτηριστικὴ γιὰ νὰ φανερώσει τὸ «πέραςμα» τῆς γενεᾶς τῶν χίππυς, μέσα ἀπὸ τὰ ναρκωτικά, στὸν ἀνατολικὸ ἀποκρυφισμό, καὶ νὰ ἐρμηνεύσει τὴν ἐπιτυχία τῶν ἀνατολικῶν ομάδων, πού παρουσιάσθησαν στὴ Δύση ἀκριδῶς τὴν «κατάλληλη ὥρα». Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός ὅτι πολλὲς ἀπὸ τίς ομάδες αὐτὲς ἐστρατολόγησαν τοὺς πρώτους ὁπαδούς ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν χίππυς καὶ τῆς «νέας θρησκείας» τῶν ναρκωτικῶν. Πρόκειται γιὰ τοὺς πλέον

εὐαίσθητους νέους, καλλιτέχνες, διανοούμενους, θεραπευτὲς καὶ πρὸ παντὸς ἀνθρώπους πού βρίσκονται σὲ περιθωριακὲς καταστάσεις.

Λόγω τῆς βαθεῖας κρίσεως τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, μπροστὰ τοὺς ὑπῆρξαν μόνο δύο δρόμοι: Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἡ σκληρὴ ἐργασία, μὲ σκοπὸ τὴν ὑπηρεσία στὸν ἄνθρωπον καὶ στὸ μέλλον, βασισμένη στὴ βαθεῖα χριστιανικὴ πίστη καὶ στὴν χριστιανικὴ ἀντίληψη γιὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ νόημα τῆς ζωῆς του, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἡ φυγὴ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ γκουρού, τοῦ «ἀγίου Διδασκάλου», τοῦ νέου «σωτῆρος» τῆς ἀνθρωπότητος!

Σ' αὐτὸ τὸ σκηρικὸ ἐμφανίσθηκε τὸ νέο ρεῦμα τῆς NEW AGE σὰν ἓνα σύνδρομον πού ἐξαπλώνεται εὐρύτατα στὴ Δύση καὶ παρουσιάζεται μὲ ποικίλα ὀνόματα, προσφέροντας πλῆθος προγραμμάτων γιὰ κάθε περίπτωσι. Δὲν πρόκειται γιὰ κίνησις ἐναντίον τῶν γκουρού, ἀλλὰ γιὰ ρεῦμα, πού δυναμώνεται μὲ ἓνα εἶδος «συντονισμένης» προσφορᾶς, πού σὲ πολλὲς περιπτώσεις «ἐκπορεύεται» καὶ ἀπὸ τοὺς ποικιλιωνύμους γκουρού!

Γιὰ πολλοὺς συγχρόνους μας, ἀκόμη καὶ πέρα ἀπὸ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς κύκλους καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς διανοήσεως, φαίνεται πὼς κυριαρχεῖ ἡ ἀποψη πὼς ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ «στροφῆς», τὴν ὁποία διαδέχεται ἓνας νέος αἰώνας καὶ πὼς ἐπικρατεῖ θαυμαία μία «ἀπαλή συνωμοσία».

Αὐτὴ ἡ κίνησις, στὴν ὁποία ρέουν οἱ πιὸ διαφορετικὲς παραδόσεις, τάσεις, κινήτρα καὶ περιεχόμενα, ἐκφράζεται μὲ τὸ γενικὸ ὄρο NEW AGE. Τὸ νέο αὐτὸ κίνημα δὲν ἀποτελεῖ πλέον μιὰ περιθωριακὴ ὑπόθεσις τῆς κοινωνίας μας, ἀλλὰ παίρνει μεγάλες διαστάσεις. Πρόσφατα ἔγινε στὴν Εὐαγγελικὴ Ἀκαδημία TUTZING (Γερμανία) μιὰ πολιτικὴ ἐκδήλωσις στὰ πλαίσια τοῦ λεγόμενου «πολιτικοῦ ἐντευκτηρίου». Ἐκεῖ οἱ πολιτικοί, σὲ οὐδέτερο ἔδαφος, συναντῶνται καὶ συζητοῦν ἐνδιαφέροντα ζητήματα. Στὴν ἐκδήλωσις αὐτὴ ὑπῆρχε εἰδικὴ εἰσήγησις μὲ θέμα NEW AGE. Φυσικὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν πολιτικῶν δὲν βρίσκεται στὴν οὐσία τοῦ πράγματος, ἀλλὰ στὴ συμπεριφορὰ τοῦ κοινού ἀπέναντι σ' αὐτό. Ἦθελαν νὰ πληροφορηθοῦν τί συμβαίνει σήμερον γύρω ἀπὸ τὴν πολιτικὴ συμπεριφορὰ τῶν ἐκλογέων.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 149 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 τεύχους

(Συνεχίζεται!)

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Ἑορταστικά καὶ καθημερινά

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐπ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἀπὸ τὴν ἔνταση στὴ χαλάρωση

Μετὰ ἀπὸ περιόδους μεγάλης ἔντασης ἀκολουθεῖ πάντα μία περίοδος χαλάρωσης. Ἡ ἔνταση προδιαθέτει σὲ ἐκτόνωση, σὲ ἀναζήτηση μιᾶς ἀνεσης. Θὰ ὑποστήριζα τὴν ἄποψη ὅτι αὐτὸ δὲν συμβαίνει πάντα συνειδητά. Ἔρχεται σὰν φυσικὴ συνέπεια τῆς κόπωσης ποὺ προηγήθηκε. Καὶ θεωρεῖται συνεπῶς ὡς κάτι τὸ φυσικὸ τὸ νὰ πάρεις μιὰ ἀναπνοή μετὰ ἀπὸ ἕναν ἀγώνα ποὺ ἔγινε μὲ κοιμμένη τὴν ἀνάσα.

Ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται ὁ κίνδυνος. Νὰ θεωρήσουμε τὶς περιόδους τῆς ἔντασης ὡς τὶς μόνες ἀγωνιστικὲς καὶ νὰ ἐγκαταλείψουμε τὸν ἀγώνα μετὰ. Νὰ θεωρήσουμε ὡς αὐτονόητο ὅτι ὁ ἀγώνας ἔχει τὴ θέση του μόνο σ' αὐτές, ἐνῶ ἀκριβῶς οἱ περίοδοι αὐτές εἶναι π ρ ο π α ι δ ε υ τ ι κ έ ς, περίοδοι προπονήσεως γιὰ νὰ πάρουμε φόρα καὶ νὰ συνεχίσουμε. Καὶ ἀπὸ τὶς καλὲς συνθήκες ποὺ ἀποκτήσαμε, νὰ συνεχίσουμε τουλάχιστον μερικὲς σὲ κάποιον ἴσως λιγότερο ἔντατικὸ ρυθμῷ.

Συμβαίνει, ὅμως, ἀποκαμωμένοι ὅπως φθάνουμε μερικὲς φορὲς στὸ τέλος τῆς ἀγωνιστικῆς περιόδου, νὰ θεωροῦμε τὴν περίοδο ποὺ ἀκολουθεῖ ὡς περίοδο ἀνάπαυλας καὶ ἀνάπαυσης. Κι ἐνῶ ἔχουμε μάθει τὴν προπαίδεια ἀποφεύγουμε νὰ κάνουμε ὅποιαδήποτε πράξη στὴ συνέχεια. Σὰν ἡ προπαίδεια νὰ ἦταν αὐτοσκοπός. Ἔτσι οὔτε προσθέτουμε (+) ἀρετές, οὔτε ἀφαιροῦμε (—) κακίες, οὔτε πολλαπλασιάζουμε (X) τὰ χαρίσματα, οὔτε διαιροῦμε (:) καὶ ἀποδεκατοῦμε τὰ ὑπάρχοντά μας μὲ τοὺς ἄλλους.

Σκυταλοδρομία 4×4

Κάναμε γιὰ παράδειγμα στὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Σαρακοστής ἕναν ὠραῖο ἀγώνα νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὰ «κακά» πνεύματα στὰ ὁποῖα μᾶς εἶχε ἐπιστήσει τὴν προσοχή μετὰ τὴν προσευχή του ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος. Καταπολεμήσαμε τὸ πνεῦμα τῆς ἀργίας, τῆς περιεργείας, τῆς φιλαρχίας, τῆς ἀργολογίας. Προσπα-

θήσαμε νὰ ζήσουμε βαθεῖα τὸ πνεῦμα τῆς σωφροσύνης, τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἀγάπης ποὺ μᾶς συνιστοῦσε.

Ἐαφικιά, ὅμως, μπαίνοντας στὴν πασχαλινὴ περίοδο νομίσουμε ὅτι καταργήθηκαν ὅλα αὐτὰ τὰ «πνεύματα» σὰ νὰ συμπεριλαμβάοντο σὲ κάποια διάταξη τοῦ Νόμου ποὺ καθιέρωνε τὸ «μονοτονικό»... σύστημα. Ἀκριβῶς στὴν περίπτωσή μας θὰ ἔπρεπε νὰ δοθεῖ ἡ «μάχη τῶν τόνων» ὥστε μὲ τὴν ἐπαναφορὰ τῶν διαφόρων τόνων νὰ τονίσουμε μὲ κάθε ἔμφαση τὴν ἀξία ἢ τὴν ἀπαξία αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων πνευμάτων. Ὁ τονισμὸς θὰ πρέπει μάλιστα νὰ γίνεῖ μὲ τὴν ἀνάλογη ὀξύτητα (') καὶ βαρύτητα (˘) οὕτως ὥστε ἡ προσοχή μας νὰ μὴ περισπᾶται (˘).

Πάνω, δηλαδή, ποὺ εἶχαμε συνηθίσει σὲ μιὰ ἀσκητικὴ στάση καὶ διάθεση ὀλιγωροῦμε καὶ τὰ ἀγαθὰ πνεύματα πᾶνε περίπατο, μᾶς ἐγκαταλείπουν μὲ κίνδυνο νὰ ἐπανέλθουν δριμύτερα τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας (πρβλ. Ματθαίου εἶδ' 43-45).

Προσοχή καὶ ἐκτὸς στίβου

Πόσο σοφὰ διέταξε νὰ γίνωνται ὅλα ἡ Ἐκκλησία μας καὶ τί ὁμορφα τὰ διατύπωσε ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος! Σφυροκόπησε ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ σαράντα ἡμέρες μὲ τὸ βαρὺ πυροβολικὸ τὸ πεδίο τῆς μάχης γιὰ νὰ ἐτοιμάσει τὴν ἐπίθεση καὶ προέλασή μας, κι ἐμεῖς ἔχοντας κερδίσει μερικὲς μάχες συμπεριφερόμαστε σὰ νὰ ἔχουμε κερδίσει ἤδη τὸν πόλεμο. Καὶ εἰρήνη πάλι νὰ ἐπικρατεῖ «ἡ εἰρήνη θέλει δύναμη νὰ τὴν ἀντέξεις» καθὼς λέει καὶ ὁ ποιητὴς (Ὁ. Ἐλύτης).

Καταφέραμε, λοιπόν, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Κυρίου καὶ Δεσπότη τῆς ζωῆς μας, στὸ μέτρο ποὺ ἀγωνιστήκαμε, καὶ νὰ ἐργαστοῦμε, καὶ νὰ συγκεντρώσουμε τὴν προσοχή μας, καὶ νὰ μὴ προφέρουμε ἄχρηστα καὶ περιττὰ λόγια ἀλλὰ τὸν καλὸ μας τὸν λόγο σὲ κάθε περίσταση καὶ νὰ ἐπιδειξοῦμε διάθεση διακονίας κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ Χριστοῦ μας. Μπορέσαμε ἀκόμα συνετὰ καὶ τα-

πεινά, υπομονετικά και με αγάπη να συμπεριφερθούμε προς τους αδελφούς μας.

Και ξαφνικά, στην ευφρόσυνη ατμόσφαιρα των ημερών που ακολουθήσαν, συμβαίνει να σπαταλάμε άφρονα τον πλούτο που κερδίσαμε, να φερύμαστε αλαζονικά, ανυπόμονα και χωρίς έλεος προς τους άλλους. Ταυτόχρονα γινόμαστε πάλι όκνοί, τριγυρνάμε έδω κι εκεί αντί να συγκεντρωνόμαστε, δεσπόζουμε των άλλων και μιλάμε άνωφελα περί πάντων και άλλων τινών. Κι αν είχαμε φροντίσει να βλέπουμε τη δική μας ευθύνη και να μη κατηγορούμε τον αδελφό μας, τώρα, όλο οι άλλοι μάς φταίνε και τὰ θάνουμε μ' αυτούς δίκαια και άδικα. Δέν πρέπει, όμως, να μείνουμε σ' αυτήν την κατάσταση.

Συνεχώς έναλλασσόμενη ένταση και άσκηση

Περιγράψαμε μέχρι τώρα κάτω από μια άρνητική σκοπιά αυτά που μπορεί να συμβούν μετά από μία περίοδο πνευματικής έντασης. Αυτό, βέβαια, δέν σημαίνει ότι κάποια χαλάρωση δέν είναι χρήσιμη. Ο Μέγας Άντώνιος υπέδειξε από παλιά τήν ανάγκη τής χαλαρώσεως με τὸ παράδειγμα του κυνηγοῦ και του τόξου («Γερροντικόν» λόγος ιγ'). Άλλο όμως χαλάρωση και άλλο «ξεχαρβάλωμα». Ο Κλήμης ο Άλεξανδρεὺς επιμένει ότι δέν πρέπει να φθάνουμε στα άκρα: «χαριεντιστέον τε, οὐ γελωτοποιητέον» («Παιδαγωγός» ΙΙ, 45,4). Η έποχή μας πάντως δέν εὐνοεί και πολύ τήν έντατικοποίηση. Είναι γνωστό τὸ σύνθημα των φοιτητῶν μας: «Κάτω ἡ έντατικοποίηση των σπουδῶν!» Εμείς, όμως, ἀς σπεύσουμε να σπουδάσουμε τὸ αληθινὸ περιεχόμενο μιᾶς σχετικᾶ «συνεχῶς έναλλασσόμενης» έντάσεως στή ζωή μας.

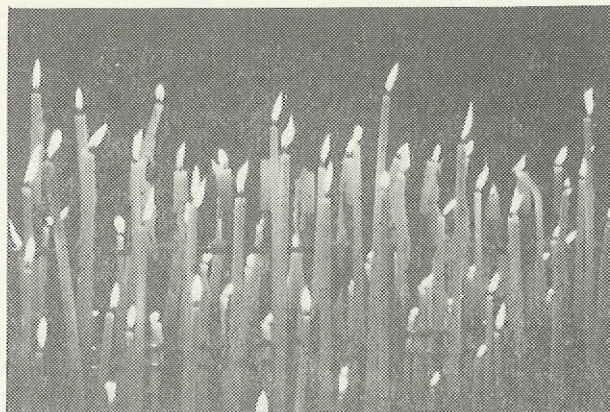
Άν αναλύσουμε ὡς παράδειγμα στο σημερινὸ άρθρο μας τήν προσευχή του αγίου Ἐφραίμ και τή σημασία της για ὅλους τὶς ἐποχές του εκκλησιαστικοῦ ἔτους, τὸ ἴδιο μπορεί να γίνει και με τὸ γνωστὸ άσκητικὸ τρίπτυχο «νηστεία, άγρυπνία, προσευχή». Και σ' αυτήν τήν περίπτωση ἡ ποιμαντικὴ διάκριση του ἱερέως μπορεί να καθοδηγήσει σωστά τους πιστούς στή διακριτικὴ χρησιμοποίηση αὐτῶν των τριῶν πνευματικῶν ψυχασωματικῶν ὄπλων που θέτει στήν διάθεσή τους ἡ Ἐκκλησία.

Άξιοποιώντας κατά τὸν καλλίτερο δυνατό τρόπο αὐτήν τήν «άγια τριάδα», που στο μέτρο του δυνατοῦ

άσκησαν σε περιόδους ιδιαίτερης πνευματικῆς έντασης, οἱ πιστοὶ μπορούν να γεύονται καθ' ὅσον τὸ ἔτος τους γλυκοὺς καρπούς της. Είναι πολὺ σημαντικό στις συναντήσεις τους με τους πιστούς οἱ ἱερεῖς μας ν' αφήνουν τους τελευταίους να εκφράζουν τις δυσκολίες τους στήν τήρηση των σχετικῶν κανόνων, διατάξεων και ὁδηγιῶν. Πολλές φορές ἀπὸ τους πιστούς μας λείπει ἡ ἐκ των ἔσω κατανόηση αὐτῶν των πραγματικότητων.

«Νὰ σηκώνεσαι πάλι και πάλι...».

Ο ἱερέας που ἔχει ἀφρομιώσει αὐτὲς τις καταστάσεις ζωῆς και τις ζεῖ καθημερινά είναι ὁ καλλίτερος σύμβουλος. Ἀπὸ τήν εμπειρία του γνωρίζει ότι ὅλα αὐτά δέν αποτελοῦν κατακτήσεις ἀπαξ δια παντός. Γνωρίζει ότι στα πνευματικὰ ὑπάρχουν διακυμάνσεις, τὸ τέλος είναι πάντα μιὰ ἀρχή, ἡ πτώση είναι μιὰ ἀνάσταση' ἀρκεί να τὸ θέλουμε και να τὸ ζητάμε.

Ἐνάμεσα ξύπνου και ὕπνου ὄνειρευόμαστε
ὅλες οἱ μέρες μας να λαμπαδιάσουν
σε μιὰ και μόνη φλόγα,
ν' αναλωθοῦν σε μιὰ θατιάν ανάσα
μέσα στο ζωντανὸ πῦρ του Θεοῦ,
οἱ τρόμοι μας ὅλοι να γίνουν μιὰ κραυγή μεγάλη,
που μ' αὐτὴ θ' ἀναμετρήσουμε
τήν ἀβυσσο τής Θεῆς Ἀγάπης
μέσα στήν ἴδια τήν καρδιά μας.

(Μελισσάνθης, Ἡ ἐποχὴ του ὕπνου, Ἀθήνα 1950).

Αὐτὸ τὸ ἐλπιδοφόρο μήνυμα ἔδωσε στα πνευματικὰ του τέκνα φίλος ἐφημέριος με τήν ευκαιρία τής ἑορτῆς του Πάσχα χρησιμοποιώντας γνωστὸ λόγο, τὸν λη', του ἀδδὰ Σιώη: «Νὰ σηκώνεσαι πάλι και πάλι ὅσες φο-

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΩΣ ΕΜΠΝΕΥΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΞΑΓΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΣΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ (*)

Υπό Μωυσέως Μοναχοῦ Ἀγιορείτου

Ἡ παρουσία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος στή ζωὴ τῶν ἁγίων καὶ τῶν μοναχῶν δὲν σημαίνει καθόλου τὴν ἄρση τῶν πειρασμῶν, τῶν δοκιμασιῶν, τῶν θλίψεων καὶ τῶν προβλημάτων. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δὲν παρηγορεῖ τοὺς φυλακισμένους, τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ἐξορισμένους, τοὺς ἄστεγους, τοὺς συκοφαντημένους καὶ φτωχοῦς; Ὁ Τίμιος Πρόδρομος, ὁ ἄρχοντας τῶν ἀναχωρητῶν, κατὰ τὸν ἅγιο Ἰερώνυμο, μαχόμενος γιὰ τὴν ἀλήθεια ἀποκεφαλίσθηκε. Ἡ ἀποτυχία του στάθηκε ἡ ἐπιτυχία του, ἔγινε ὁ μείζων τῶν Προφητῶν. Ἐξῆλθε ὁ Πρόδρομος ὅπως εἰσῆλθε στὸν κόσμος. Ἦλθε ὡς δῶρο Θεοῦ καὶ ἀναχώρησε ὡς θυσία στὸν Θεό. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐπιμένοντας καὶ αὐτὸς νὰ ὑπερασπίξεται τὸ δίκαιο ἔχασε τὸν θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκοιμήθη στὴν ἐξορία. Ὅμως παρέμεινε ὁ φωστήρας τῆς Τρισηλίου Θεότητος, ὁ μέγας οἰκουμενικός διδάσκαλος. Οἱ μοναχοὶ ἔχουν συνηθίσει νὰ μὴ φοβοῦνται τὴ φαινομενικὴ ἀποτυχία. Πλήρεις πνεύματος ἁγίου, ὡς ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος, ὅλοι οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ Ἄρνιο, ἔχουν προσλάβει τὸ ἀσκητικὸ καὶ μαρτυρικὸ φρόνημα. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἰδιαίτερα παρέχει ἐνδυνάμωση στοὺς ποικιλοτρόπως καὶ ποικιλομόρφως διωκόμενους ὑπὲρ τῆς Ἀληθείας. Κατὰ τὴν ὡραία ἔκφραση τῶν Πνευματικῶν Ὁμιλιῶν τοῦ ἁγίου Μακαρίου

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 152 τοῦ ὑπ' ἀρ. 7 τεύχους.

ρὲς καὶ ἂν πέφτεις». Ν' ἀρχίζεις πάλι καὶ πάλι ὅσο καὶ ἂν ἔχεις τὴν ἐντύπωση ὅτι ὅλα τέλειωσαν.

Τώρα, λοιπόν, πού μετ' τὸ τέλος μιᾶς μεγάλης ἐορταστικῆς περιόδου φορᾶμε πάλι τὰ «καθημερινά» μας, ἄς θυμηθοῦμε ὅτι ὁ χριστιανικὸς ἀγώνας εἶναι ἀσκησιὴ διὰ θίου. Ὁ ἀνθρώπινος βίος πού ἐγγράφεται μέσα στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ἔχει τὶς ἐποχές του ὅπως καὶ Ἐκείνη ἔχει τὶς περιόδους τῆς. Ἐποχές καὶ περίοδοι δέονται μεταξύ τους. Κάθε μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἔχει τὰ δικά της «ἱερὰ πράγματα καὶ ὅλα αὐτῆς τὰ χρειώδη καὶ πρέποντα».

Ἡ δυσκολία μας ἔγκειται στὸ νὰ μπορούμε νὰ διακρίνουμε τὸν καὶ ὁ στὸν ὅποιο πρέπει νὰ γίνε-ται τὸ κάθε πρᾶγμα καθὼς μᾶς διδάσκει ὁ Ἐκκλησια-

τοῦ Αἰγυπτίου «ὅπου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκεῖ ἐπακολουθεῖ, ὡς σκιά, ὁ διωγμὸς καὶ ἡ πάλη».

Τὶς πικρὲς ὥρες τῶν δοκιμασιῶν ἄς στρέφεται ἡ προσοχὴ στὸ Παράκλητον Πνεῦμα καὶ ἐκεῖνο θὰ θυμίζει ὅσα εἶπε ὁ Κύριος. Θὰ διασφαλίζει τὸ Πνεῦμα στὴν Ἀλήθεια, καθὼς λέγει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας στὴν ἐρμηνεία τοῦ κατὰ Ἰωάννη Εὐαγγελίου: «πάντα διὰ τοῦ Πνεύματος ἀποκαλυφθήσεται τοῖς ἁγίοις». Ὁ Μέγας Βασίλειος στὸν Περὶ Πίστεως λόγο τῶν Ἀσκητικῶν ἔργων του ἀναφέρει πὺς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὡς «ὀδηγοῦν εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν καὶ στηρίζον πάντας τοὺς πιστεύοντας πρὸς τε γνῶσιν ἀσφαλῆ καὶ ὁμολογίαν ἀκριβῆ καὶ λατρείαν εὐσεβῆ καὶ προσκύνησιν πνευματικὴν καὶ ἀληθῆ Θεοῦ Πατρὸς» εἶναι αὐτὸ πού θὰ ἐλευθερώσει. Ὁ δὲ Μέγας Ἀθανάσιος στὸ Κατὰ Ἀρειανῶν Γ' ἔργο του τονίζει: «Ἡμεῖς δὲ χωρὶς μὲν τοῦ Πνεύματος ξένοι καὶ μακρὰν ἔσμεν τοῦ Θεοῦ· τῆ δὲ τοῦ Πνεύματος μετοχῇ συναπτόμεθα τῇ θεότητι· ὥστε τὸ εἶναι ἡμᾶς ἐν τῷ Πατρὶ μὴ ἡμέτερον εἶναι, ἀλλὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἐν ἡμῖν ὄντος καὶ ἐν ἡμῖν μένοντος».

«Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ Κοινωνία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος», κατὰ τὴν ἐκφώνηση τῆς θ. Λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἐπιχέονται σὲ ὅλες τὶς ψυχές, ἰδιαίτερα ὅμως στὶς ὅλο-

σῆς (τρίτο κεφάλαιο)*. Ἄς μὴν ἀπελπιζώμαστε, ὁμως, καὶ κυρίως ἄς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι μαζί μας πορεύεται «πάσας τὰς ἡμέρας» ὁ Ἀναστὰς Κύριος καὶ Δεσπότης τῆς ζωῆς μας.

* Ἀριστοτεχνικὴ ἀνάπτυξη τοῦ θέματος «εἰς ποῖον καιρὸν πρέπει νὰ γίνεται κάθε πρᾶγμα, καὶ τότε νὰ τὸ πράττωμεν ἀνυπερθέτως εἰς τὴν προσήκουσαν ὥραν του», κάνει ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος στὸ πρῶτο μέρος, παράγραφο 19' τοῦ ΚΣΤ' Λόγου του, Περὶ διακρίσεως λογισμῶν, παθῶν καὶ ἀρετῶν. Πολύτιμος εἶναι ὁ λόγος τοῦ ἀδδᾶ, ἰδιαίτερα γιὰ ἐκεῖνους στοὺς ὁποίους ἔχει ἐμπιστευθεῖ ἡ Ἐκκλησία τὸ ἔργο τῆς καθοδηγήσεως τῶν ψυχῶν. Κυριολεκτικὰ πρόκειται γιὰ μιὰ «ποιητικὴ» μεταγραφή ἢ «ἀπομίμηση» τοῦ τρίτου κεφαλαίου τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ ἐμπλουτισμένη μετ' τὴν πολυετῆ μοναχικὴ ἀσκητικὴ ἐμπειρία τοῦ δεξιότηχην τῶν πνευματικῶν «κλιμακώσεων» Ἰωάννου τοῦ Συναίτου. Συνιστάται ἡ μελέτη τῆς παραγράφου ἔστω καὶ ἐκτός... καιροῦ ἀναγνώσεως τῆς Κλίμακος.

κληρωτικά αφιερωμένες. Οί μοναχοί είναι τέτοιες ψυχές, καθώς και οί ψυχές τών ιερέων, τών ιεραποστόλων και τών προφητών, πού συχνά ἦσαν και μοναχοί. Ἡ ἱερωσύνη, ἡ ἱεραποστολή και ἡ προφητεία εἶναι ιδιαίτερο χάρισμα, αποκλειστική και προσωπική κλήση και εἶναι ὑπό τῆ συνεχῆ σκέπῃ, περιφρούρηση και φροντίδα τοῦ Παναγίου Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖο δὲν παύει ν' ἀσχολεῖται και μὲ λεπτομέρειες αὐτῶν τῶν χαρισμάτων. Ὅταν ὁ ἱερεὺς τελεῖ τὰ μυστήρια, ὁ ἱεραπόστολος φέρνει ψυχές στὸν Χριστὸ και ὁ δίκαιος προφητεῖει και κηρύττει μετάνοια, ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι θὰ λέγαμε ιδιαίτερα δυναμική.

Τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ποικίλα και πλούσια, γνωστὰ κι ἔχουν περιγραφεῖ, συνήθη και ἐκδηλα φαινόμενα στῆ ζωῆ τῶν ἁγίων και τῶν μοναχῶν. Εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ στὶς καθαρὲς ψυχές, ἐνσχυτικά και παρήγορα γιὰ τοὺς ἴδιους και τοὺς ἀδελφούς τους. Τὸ δῶρο δωρίζεται ἄνωθεν και ποτὲ κανεὶς σὸφρων δὲν ζητᾷ νὰ τοῦ δύνουν δῶρα. Δὲν εἶναι σκοπὸς τῆς μοναστικῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ τῆς θελήσεως κι εὐαρέσκειας τοῦ Θεοῦ στὸν ταπεινὰ ἀγωνιζόμενο. Ὁ πλοῦτος και ἡ ποικιλία τῶν χαρισμάτων ἔχουν πηγὴ τὸ μηδέποτε ἐλαττούμενο και παυόμενο Ἁγιον Πνεῦμα.

Οἱ νομὲς τῶν χαρισμάτων ἀνήκουν στὴν ἀγάπη τοῦ Οὐρανίου Πατρός, ὁ ὁποῖος σαφῶς γνωρίζει τὰ καθ' ἡμᾶς καλύτερα ἀπὸ ἐμᾶς. Οἱ χαρισματοῦχοι μοναχοὶ δὲν ἔχουν τίς ἕριδες τῶν χριστιανῶν τῆς Κορίνθου, τοὺς ὁποῖους δικαίως ἐπιπλήττει ὁ Παῦλος. Γεγονὸς εἶναι πὸς ὅλα τὰ χαρίσματα ἔχουν τὴν ἴδια πηγὴ. Ποτιζόμαστε ἀπὸ τὸ ἴδιο νάμα κι αὐτὸ ἔχει μεγάλη σημασία. Ἄς ἀφήσουμε τὴ ζωὴ μας νὰ τὴν κατευθύνει ὁ Θεός. «Πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα» κατὰ τὴν ἐκφώνηση τῆς Θ. Λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου. Τοῦτο ἂς γίνει μὲ γνώση και ρεαλισμό, ἀβίαστα και χαρούμενα.

Τὰ παραπάνω ἰσχύουν κατ' ἀναλογία και στοὺς ἐν κόσμῳ βιοῦντες ἀδελφούς, σήμερα πού ἀνθεῖ ἓνα γνήσιο φιλομόναχο πνεῦμα και στὶς κοινωνίες τῶν πόλεων. Εἶναι μεγάλη ἡ εὐλογία ὅτι στὶς ἡμέρες μας κατανοεῖται ἡ ἀνάγκη τοῦ ἡσυχασμοῦ γιὰ τὴν ἀνανέωση τῆς Ἐκκλησίας και τὴν ποιμαντικὴ ἐργασία της στὸν κόσμο. Καρπὸς αὐτῆς τῆς ἀνανεώσεως ἴσως εἶναι και τὸ ὑπάρχον και αὐξανόμενο φιλομόναχο πνεῦμα. Ἡ σημασία τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἀξίας τῆς ἱεραῆς ἡσυχίας και τοῦ μηνύματος τῆς ἐρήμου εἶναι μεγάλη. Ἡ ἐμπνεόμενη ἀπὸ τὸ Ἁγιον Πνεῦμα ἐξαγιαστικὴ μοναστικὴ ὁδὸς εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς δεῖκτες τῆς Ἐκκλη-

σίας, πού ἔχει νὰ κάνει μ' ἓνα κόσμο ἀνέραστο, ἀνήσυχο, θορυβώδη και συγχυμένο.

Δὲν εἶμαι, δυστυχῶς, ἀληθινὸς μοναχὸς ἢ ἀληθινὰ προσευχόμενος ἄνθρωπος γιὰ νὰ θεολογῶ, ὅπως λέγει ὁ ὅσιος Νεῖλος ὁ Σιναΐτης, γι' αὐτὸ συγχωρέστε μου τὴ λιτότητα κι ἀποσπασματικότητα τῶν λόγων μου. Προσπάθησα σύντομα ν' ἀναφερθῶ σὲ μερικὲς μόνο πτυχές ἐνὸς τεράστιου θέματος. Θέλησα ν' ἀκολουθῆσω τὴν παρότρυνση τοῦ ὁσίου Βικεντίου Λειρῆνης νὰ εἶμαι δηλαδὴ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἓνας πιστὸς ἀντιγραφῆας, ὄχι ἓνας ὑπερήφανος συγγραφέας, νὰ γράψω ὅ,τι παρέδωσαν οἱ Πατέρες, μὲ ὅσο τὸ δυνατόν λιγότερα λόγια, νὰ περιοριστῶ μόνο στὰ οὐσιώδη και μὲ γλῶσσα ἀπλή νὰ ἐπιχειρήσω νὰ καταγράψω τὴν παράδοσή μας κι ὄχι νὰ τὴν ἐρμηνεύσω.

Κλείνω μὲ μία ἐπίκληση στὸ Ἁγιον Πνεῦμα τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, ἐνὸς ἀπὸ τοὺς λαμπρότερους μοναχοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.:

Ἐλα, Μόνε στὸν μόνο.

Ἐλα, γιατί σὺ ὁ ἴδιος εἶσαι ἡ ἐπιθυμία πού βρίσκεται μέσα μου.

Ἐλα, ἀναπνοή μου και ζωὴ μου.

Ἐλα ἡ παρηγοριὰ τῆς ταπεινῆς μου ψυχῆς.

Ἐλα, χαρὰ μου, δόξα μου, ἀτέλειωτή μου ἀπόλαυση.

(Τέλος)

Ἐπισκόπου
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Α. ΨΑΡΙΑΝΟΥ
Μητροπολίτου Σερβίων και Κοζάνης

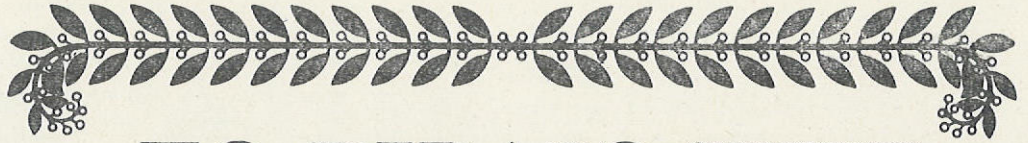
Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

(Πενηνταδύο ὁμιλίες γιὰ τὴ θεία Λειτουργία.
Ἄοχι μόνο γιὰ τὸ λαό, ἀλλὰ και γιὰ τοὺς ἱερεῖς).

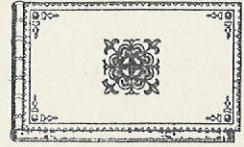
Ἐκδοση Ἄποστολικῆς Διακονίας, σελίδες 107
+ 438, δρχ. 650.

Βιβλιοπωλεῖο Δραγατσάνου 2 — Πλατεία
Κλαυθμώνος.

Γράψατε: Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλέφ.
722.8008.

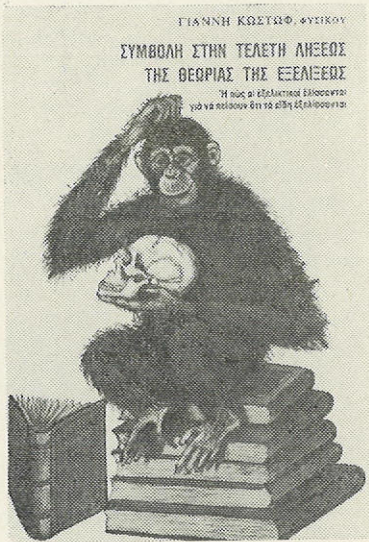
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Γιάννη Κωστώφ
Φυσικόδ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ
ΛΗΞΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

Είναι γνωστό, πώς χρόνια τώρα, διάφοροι μάγοι της έπιστημονικής «αυθεντίας» και του «προοδευτικού» στοχασμού, ζάλισαν τ' αυτιά μας μιλώντας συνέχεια με οίηση και κομπασμό, για την εξέλιξη των όντων, τὸ Δαρβίνο και τὴν ἀθεΐα τους.

Στοιβαζαν θεωρίες ἐπὶ θεωριῶν, ἀπόψεις και δῆθεν έπιστημονικές έρευνες ἐπὶ δῆθεν ἀποδείξεων, για νὰ μὰς πείσουν ὅτι οἱ πρόγονοι τοῦ ἀνθρώπου προήλθαν ἀπὸ διάφορα ἄλλα ζωικά εἶδη και μάλιστα κατώτερης μορφῆς. Καὶ ἀνόητοι φυσικοί ἢ ἀθεολόγητοι θεολόγοι πίστευαν στὰ ἀειστικά κίνητρα και κηρύγματα ὄλων αὐτῶν τῶν έρασιτεχνῶν τῆς ἀληθινῆς έπιστήμης, πού μιὰ ζωὴ παραπλανοῦσαν τὸν κόσμο.

Ὅμως νὰ, πού και στὴ χώρα μας, ἕνας πραγματικός κόπος πᾶνω ἀπὸ δέκα χρόνια ἀνοιξε τὸν ὀρίζοντα τῆς ἀλήθειας, για νὰ

πλημμυρίσει φῶς ὁ νοῦς και ἡ καρδιά μας.

Ἦρθε δηλ. ἡ ὥρα νὰ ἀποδειχθεῖ περίτρανα και τεκμηριωμένα ἀπὸ πάμπολλες, σοβαρές, έπιστημονικές παραμέτρους, ὅτι δὲν ἀποδεικνύεται ἡ ἀπόδειξη τῆς θεωρίας τῆς εξέλιξης τῶν ὄντων. Και οὔτε ποτὲ στὸ μέλλον μποροῦν νὰ ἀποδείξουν κάτι τέτοιο, ὅσοι στηρίζονται σὲ παραπλανητικές, ἀθεϊστικές ἀντιλήψεις.

Τὸ ἐγχείρημα αὐτὸ τὸ τόλμησε ὁ παπὰ Γιάννης Κωστώφ, φυσικός, ὁ ὅποιος, με ἀληθινὸ πάθος, ἀπόδειξε τὴν έπιστημονική εξαπάτηση. Καὶ με ἀτράνταχτα δεδομένα οἰκοδόμησε τὴν ἀλήθεια, ὅτι «Καμμιά μεταβατική μορφή, παρὰ τὴς ἐξονυχιστικές έρευνες, δὲν μπόρεσε νὰ θρεθεῖ στὸ ἐνδιάμεσο τῶν σημερινῶν Πρωτοζῶων και Μεταζῶων... Και ὅτι θέβια ἀπάντοτε «Οἱ χοῖροι παραμένουν χοῖροι και οἱ θαλασιδιές παραμένουν θαλασιδιές ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ».

Τὸ βιβλίο αὐτὸ τοῦ εὐσυνειδήτου έπιστήμονα και γλαφυροῦ συγγραφέα εἶναι μιὰ ἤχηρῃ ἀπάντηση σὲ ὅσους έπιτόλαια δίνουν προσοχή ὄχι μόνο σὲ θεωρίες πού ἀντιβαίνουν στὴν έπιστημονική δεοντολογία. Ἄλλὰ και σὲ κείνους πού δὲν καταλαβαίνουν τὸ πὼς κάθε φορὰ οἱ ἐξελικτικοὶ ἐλλίσσονται για νὰ πείσουν ὅτι τὰ εἶδη ἐξελίσσονται!

Πρόκειται, με λίγα λόγια, για ἕνα βιβλίο πού πρέπει νὰ τὸ διαθέσει κάθε χριστιανός και μάλιστα ὅταν εἶναι στέλεχος τῆς Ἐκκλησίας και ἔχει ἀποστολή νὰ μιλάει για τὴν πίστη και τὸ Θεο-Δημιουργό.

Ἰ. Μ. Χατζηφώτης
Ο ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε'
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ
ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Ὅσο οἱ κακοπροαίρετοι σκοταδιστές και παραχαράκτες τῆς ὀλοκάθαρης Ἱστορίας τῆς μάχου ἀπεγνωσμένα τὴν ἀλήθεια τῆς πίστες και τῶν ἀνθρώπων τῆς, τόσο θὰ ξεπηδοῦν μαχητές, έρευνητές και συγγραφείς, ὅπως εἶναι ὁ Ι. Μ. Χατζηφώτης, πού θὰ συντρίβουν με φῶς τὰ κατασκευα-

σμένα ψεύδη τους. Τόσο θὰ δημιουργοῦνται ὀπλοστάσια ἀποτελεσματικά, μεγάλης και ἀκαταμάχητης πνευματικῆς ἰσχύος, πού θὰ συντρίβουν τὴς ὅποιες «έπιχειρήσεις» κατευθυνόμενης διαστρέβλωσης και ἀπάτης τῶν πραγματικῶν δεδομένων τῆς μόνης ἀλήθειας.

Παρὰ, λοιπόν, τὴ λυσσαλέα πολεμική τῶν καιρῶν μας ἐναντίον τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ε', στὸ εὐχρηστο και τεκμηριωμένο βιβλίο του ὁ Ι. Μ. Χ. ἀποκαθιστᾶ τὴν ἀγία μορφή τοῦ μάρτυρα Πατριάρχου και με ἀδιάφευστες μαρτυρίες ἀρχαικῶν πηγῶν και ἐγγράφων, συντρίβει τὴς ἀτεκμηριώτες ἐπικρίσεις τῶν ὕβριστῶν και κατηγόρων τοῦ Ἁγίου.

Μὲ έπιστημονική και ἱστορική ὑπευθυνότητα ὁ σ. δίνει μιὰ τελειωτική ἀπάντηση στὸ κατασκευασμένο πρόβλημα, πού δοκίμασαν νὰ δημιουργήσουν γνωστοὶ θορυβοποιοὶ και ὕβριστές τῆς Ἐκκλησίας και τῶν τέκνων τῆς.

Ἔτσι ὁ Γρηγόριος ὁ Ε' με ἀδιάφευστα στοιχεία και ντοκουμέντα τοποθετεῖται για μιὰ ἀκόμα φορὰ στὸ θάβρο τῆς ἱστορικῆς του διάστασης και φωτίζει ἀμετακίνητα τὴν πορεία τοῦ ἔθνους και τὴ διάρκεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ Πατριάρχης οὐδέποτε ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴ συνείδηση τοῦ Γένους, ὡς ποιμενάρχης, ἄγιος και πρῶτος τῆς ἐπανάστασης μάρτυρας, παρὰ τὴς έπίμονες σκοταδιστικές προσπάθειες τῶν ἀνθελλήνων και χριστιανομάχων.

Μὰ τώρα, με τὸ βιβλίο τοῦ Ι. Μ. Χ. ἐδραϊώνεται ὀριστικά στὴν ψυχὴ μας ἡ μορφή τοῦ Ἁγίου. Καὶ με τὰ πρόσφατα στοιχεία, πού παραθέτει, ὁ Γρηγόριος Ε' ἀναδειχεται τελεισίκα «Ἀρχιερέων, και Πατριαρχῶν τὸ κλέος, και Νεομαρτύρων τὸ ἀγλαΐσμα...».

★

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΑΜΑΣ. «Βόσκει τὰ πρόβατά μου». Δράμα 1988. Χρονικό, εἰσηγήσεις και πορίσματα τῆς Σύναξης τῶν Πνευματικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας τοῦ έτους 1987.

Φς

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑΣ

Με τη ΜΑΡΙΑ ΜΑΤΖΑΡΗ-ΜΙΧΑΗΛ

8. Ἡ πρεσβυτέρα ὡς διακόνισσα

Καλή μου πρεσβυτέρα,

Ἄφου μία ἀπὸ τίς βασικὲς ἀλήθειες τῆς πίστεώς μας εἶναι, ὅτι δὲν σώζεται κανεὶς μόνος του, ἀλλὰ διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀφου ἡ ἐνορία εἶναι πυρῆνας τῆς Ἐκκλησίας, τότε γιὰ τὸν καθένα μας γίνεται ὁ τόπος ὅπου θὰ πετύχει τὴ σωτηρία του, μαθαίνοντας νὰ ζεῖ μαζί με τὸ Χριστὸ καὶ τοὺς ἀδελφούς του.

Ἔτσι ἡ συμβολὴ καὶ ἡ διακονία σου στὴν ἐνορία δὲν εἶναι ἀπλῶς κοινωνικὴ, ἀλλὰ πολὺ πιὸ οὐσιαστικὴ. Ἡ προσπάθειά σου νὰ γνωρίσεις καὶ νὰ συνδέσεις μεταξύ τους τοὺς ἐνορίτες, δὲν ἔχει ὡς σκοπὸ ἀπλῶς τὴ συμμετοχὴ στὴ θεία Λειτουργία καὶ τὴ συμπροσευχὴ, ἀλλὰ τὴν κοινὴ προσπάθεια γιὰ τὸν μεγάλο σκοπὸ, τὴν σωτηρία καὶ τὴν δημιουργία πολιτῶν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ὅλη ἡ δραστηριότητά καὶ ὁ κόπος σου νὰ διακονήσεις τοὺς ἀδελφούς σου στηρίζεται στὸ κριτήριο τῆς σωτηρίας μας, πὺ με τὴ σάφηνεια εἶπεν ὁ Χριστός: «Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε».

Ἔτσι, καλή μου, τὸ «ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἦλθετε πρὸς με», «ἀσθενῆς καὶ ἐπισκέψασθέ με», «γυμνὸς καὶ περιβάλετέ με», εἶναι ὁδηγὸς γιὰ σένα καὶ τοὺς ἀδελφούς σου γιὰ ἓνα ἔργο, ὄχι μόνο κοινωνικὸ, ἀλλὰ σωτηρίας.

Αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν τρόπο ζωῆς, πὺ προσπαθεῖς νὰ ζῆσεις ἐσύ, θὰ ἀγωνιστεῖς νὰ ἐμπνεύσεις καὶ στοὺς ἐνορίτες σου, ὡστε ὅλη ἡ ζωὴ τῆς ἐνορίας με τὴ συνεργασία, τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴν ἀγάπη νὰ οἰκοδομεῖ τὴ σωτηρία ὅλων μέσα στὴν ἐνορία.

Γι' αὐτὸ ἡ σχέση μας μέσα στὴν κοινωνία

τῆς ἐνορίας εἶναι τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ ὅπου-δήποτε ἄλλου. Εἶναι πραγματικὰ ἀδελφικὴ. Μᾶς ἐνώνει ὁ κοινὸς πατέρας, ὁ Χριστός, καὶ ἡ κοινὴ μητέρα, ἡ Ἐκκλησία. Ἔτσι ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἀδελφὸ μας εἶναι ἔμπρακτη, ἀνιδιοτελής, ὀλοκληρωτικὴ, μέχρι θυσίας, ἀφου εἶναι γιὰ τὸν ἴδιο τὸ Χριστό.

Περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ, αὐτὸς ὁ τρόπος ζωῆς μέσα στὴν ἐνορία, εἶναι πὺ νοσταλγοῦν σήμερα τὰ κουρασμένα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ δικὴ σου διακονία εἶναι καὶ ἀναγκαία, καὶ ἐπιτακτικὴ.

Δίκαια οἱ μορφὲς τῶν γυναικῶν πὺ διακόνισαν ἀπὸ τοὺς πρώτους αἰῶνες τοῦ Χριστιανισμοῦ, μέχρι τίς μέρες μας στὴν Ἐκκλησία, εἶναι γιὰ σένα τὰ πρότυπα πὺ θέλεις νὰ μιμηθεῖς. Ἔτσι, μετὰ τὴν Φοίβη, τὴν Χλόη, τὴν Περσίδα καὶ τίς ἄλλες γυναῖκες πὺ ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὶς Ἐπιστολές του, γιὰ τὴν προσφορά τους στὴν Ἐκκλησία τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας ὄρισε τὸν θεσμὸ τῶν διακονισῶν. Γιατὶ γνώριζε τὸν σπουδαῖο ρόλο, πὺ μπορεῖ νὰ διαδραματίσει ἡ γυναῖκα στὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας με τὸν πολύτιμο θησαυρὸ τοῦ μητρικοῦ τῆς πνεύματος. Ἡ Ἀνθούσα, μητέρα τοῦ Μεγ. Βασιλείου, ἡ διακόνισσα Ὀλυμπιάδα, τὴν ἐποχὴ τοῦ Χρυσοστόμου, κατόπιν ἡ Φιλοθέη ἡ Ἀθηναία, στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας, εἶναι τὰ φωτεινὰ παραδείγματα προσφοράς τῆς γυναίκας στὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

Δυστυχῶς στὶς μέρες μας, ἡ ἐνορία ἔπαψε νὰ συγκεντρώνει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν πιστῶν. Περιορίσθηκε μόνο στὸ ναό, σὰν τόπο λατρείας γιὰ μιὰ ἢ οὐδὲ ὡρες καὶ δὲν εἶναι κοινωνία πιστῶν,

ΝΟΥΘΗΣΙΕΣ ΓΕΡΟΝΤΟΣ

Τοῦ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Γ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΗ

Φοιτητοῦ Θεολογίας

Ἐκπλήρωση ἐπιθυμίας.

Ἀπὸ καιροῦ, ἐπιθυμοῦσα νὰ πραγματοποιήσω μία προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ σ' ἓνα μέρος, ὅπου «οἱ οἰκισταὶ του, οὐρανοπολίται ἐπὶ τῆς γῆς, ἔχουν ἐστραμμένη τὴν πνευματικὴν των πυξίδα πάντοτε πρὸς τὸν οὐρανόν». Μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία. Εἶπα «ναί». Καὶ ἔτσι βρέθηκα, μαζὶ μὲ τοὺς τελειόφοιτους ἱεροσπουδαστῆς τῆς Γ' καὶ τῆς Δ' τάξεως τοῦ Ἐκκλ. Λυκείου τῆς Ριζαρείου Σχολῆς κατὰ τὴν τελευταία ἐβδομάδα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς (17 - 21 Ἀπριλίου 1989) στὸ Ἁγιώ-νυμο Ὅρος τοῦ Ἁθω.

Διαπιστώσεις.

Πατώντας στὸ Ἅγιον Ὅρος, ἤρθαν στὴ θύμησή μου τὰ λόγια ἀπὸ μιὰ ὀμιλία τοῦ καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Μεγίστης Λαύρας Ἀρχιμανδρίτου π. Φιλίππου:

«Τὸ Ἅγιον Ὅρος εἶναι ἓνα θαῦμα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς φυσικὰς του ὁμορφίαις ἔχει νὰ ἐπιδείξει τοὺς πνευματικὸς πατέρας, οἱ ὁποῖοι μοχθοῦν ἐποικοδομητικῶς, ἀνασύρουν ἀπὸ τὸν βουρκο τῆς ἁμαρτίας, στηρίζουν ἀγωνιζομένους χριστιανούς, ἀπαλύνουν τὸν πόνο, ἀναψύχουν ἐκ τῆς ψυχικῆς ἀλγηδόνος, ἐνσταλάζουν τὸ βάλαμον παρηγορίας εἰς ψυχὰς ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν»¹.

Ὁ Γέροντας.

Ὅπως ἀπρόβλεπτα βρέθηκα στὸ Ἅγιον Ὅρος, ἔτσι πῶς ἀπρόσμενα πῆρα μέρος στὴν ἐπίσκεψη τῆς ἀπομονωμένης καλύβας ἐνὸς γέροντα, πὺ ἡ μορφὴ του ἀποτελεῖ καύχημα καὶ σέμνωμα τῆς Ὁρθοδοξίας.

1. Ἀρχιμ. Φιλίππου Λαυριώτου, Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μ. Μεγίστης Λαύρας, Τὸ Ἅγιον Ὅρος, ἡ πνευματικὴ πατρὶς μας. (Διάλεξις εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν κατὰ τὴν βῆν Φεβρουαρίου 1989).

πυρήνας Ἐκκλησίας. Αὐτὸς ὅμως ὁ τρόπος ζωῆς εἶναι ξένος πρὸς τὴν ὀρθόδοξην παράδοσίν μας καὶ πρέπει νὰ ξαναγυρίσουμε στὴν πρώτη μορφὴ τῆς. Ὁ Ἱερεὺς, ὡς πνευματικὸς πατέρας, εἶναι ἐκεῖνος πὺ θὰ ἀγωνισθεῖ νὰ ξαναζωντανέψει τὴν ἐνοριακὴν ζωὴν στὸ νὰό του. Κύριος ὅμως βοηθός του καὶ διάκονος στὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἡ πρεσβυτέρα.

(Συνεχίζεται)

Κατηφορίζοντας ἀπὸ τὴν Ἱ. Μονὴν Κουτλουμουσίου πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἰβήρων σὲ ἀπόσταση 1.000 μ. περίπου βρίσκεται τὸ ἀσκητήριον τοῦ γέροντα Παΐσιου. Ἄγρυπνος, ἀκούρατος καὶ μόνος μοναχὸς τοῦ μικροῦ ἀσκηταρίου του διάγει τὸν μοναχικὸν του διάυλον. Ἀναριθμητὰς χιλιάδων ἀνθρώπων περνοῦν γιὰ νὰ τὸν συμβουλευθοῦν καὶ νὰ ἀκούσουν ἀπὸ τὸ στόμα του λόγο παρακλήσεως καὶ σωτηρίας. Καὶ ὁ γέροντας εἶναι ἔτοιμος νὰ συζητήσῃ, νὰ συμβουλεύσῃ, νὰ καθοδηγήσῃ γιὰ ὅποιοδήποτε ζήτημα. Εἶναι ἓνας δεινὸς θεολόγος τῆς ἐμπειρίας, ἀφοῦ κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριον τὸν Παλαμά:

«Θεολόγος δὲν εἶναι ὁ περὶ Χριστοῦ πολλὰ μαθὼν ἀλλὰ ὁ περὶ Χριστοῦ πολλὰ παθὼν».

Στὸ ἀντίκρουμά του, ἤρθαν στὴν σκέψη μου τὰ λόγια τοῦ ποιητῆ:

«Πάνω στὸ πρόσωπό του τὸ μυστήριον τοῦ Ἥλιου ζέσταινε λὲς τὴ νύχτα τοῦ θανάτου:

ἓνα κερὶ πὺ προκαλεῖ τὸν ἄνεμον
καὶ ἀψηφᾷ ὄλες τὶς καταιγίδες!

Τὰ γένηια του προφητικὸ ποτάμι ἀπ' τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου, ἓνα ρεῖθρον τῆς ζωῆς καὶ κῆμα ἴδιον μὲ τὸν ὠκεανὸν καὶ τὴν ἀτέραντη θάλασσα, πὺ μᾶς ταξιδεύει ὁ θάνατος»².

Ὁ σεβαστὸς γέροντας Παῖσιος ἀσχεῖ τὴν μετάνοιά του στὸ ἀσκητικὸν κελλί του, πὺ εἶναι χαμένο μέσα στὸ πράσινο. Εἶναι μιὰ ζωντανὴ μορφὴ, πὺ ἡ δραστηριότητά του εἶναι γνωστὴ καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ὅρους. Μὲ ἀνεμοδαρμένα γένηια καὶ ὀλοφάνερη φτώχεια, ἀλλὰ καὶ μὲ πλοῦσια τὴν Θεία Χάρη, Μοσχοβολοῦσε εὐωδία πνευματικὴ, ἄσκησις καὶ ταπείνωσις. Τὸ πρόσωπό του ἄστραφτε, σημάδι τῆς παραδείσιας κατὰστασης πὺ ζεῖ.

Τὰ λόγια ἐκεῖνῃ τῇ στιγμῇ ἦταν περιττά. «Ἄρκεῖ μοι μόνον τὸ βλέπειν σε, πάτερ...»³.

Ἄλλὰ πὺ εἶναι δυνατό νὰ φύγει κανεὶς, χωρὶς ν' ἀκούσῃ κάτι ἀπὸ τὴν σοφία καὶ τὴν ἀγάπη τέτοιου πνευματικοῦ πατέρα;

Δὲν εἶχαμε προλάβει καλὰ καλὰ νὰ τὸν δοῦμε καὶ

2. Π. Β. Πάσχος, Οὐράνιον δένδρον, Ἀθήνα, 1985, σ. 14.

3. Τὸ «Γερωντικόν» σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοσις ὑπὸ Βασίλειου Πέντζα, Ἀθήνα, 1974, Λόγος ΚΣΤ', σ. 15.

«Πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα;
ρήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχετε» (Γω. 6,68).

Ὁ Γέρον Παΐσιος τοῦ Ἀθῶν.

μᾶς πρόσφερε τὴν φιλοξενία του: ἓνα λουκούμι εὐλο-
γημένο καὶ ἓνα ποτήρι νερὸ κρύο.

Αὐτὴ ἡ τρυφερότητα καὶ ἡ ἀγιότητά του, εἶναι
ποῦ ἐλκύει τοὺς ἄλλους κοντά του καὶ τοὺς ἐλευθερώ-
νει. Τὰ γεμάτα καλοσύνη μάτια του ἀγγιξαν τὴν ψυχὴ
τοῦ καθενὸς μας.

«Κάποτε —ὅπως ἱστορεῖται— στὸ κελλί ἑνὸς γέ-
ροντα ἓνας ἐπισκέπτης

κρέμασε στὴν πόρτα του ἓνα ἀδειανὸ κλουβί,
ἔτσι ἀπὸ περιέργεια.

Καὶ τὰ πουλιά μπῆκαν μέσα χαρούμενα
προτιμώντας τὴ σκλαβιά κοντά του!...»⁴.

Ἔτσι ἢ κάπως ἔτσι αἰσθανθήκαμε καὶ μεῖς. Δὲν
δυσκολευτήκαμε νὰ πιάσουμε κουβέντα μαζί του. Ἦ-
σως νὰ κατάλαβε τὴν πνευματικὴ μας φτώχεια. Μα-
ζευτήκαμε κοντά του καὶ ἀνοίξαμε τ' αὐτιά μας, μὴ
χάσουμε ὄχι λέξη ἀπὸ τὰ λόγια του, ἀλλὰ οὔτε τὴν
ἀναπνοή του.

Διάλογος μετὸν γέροντα.

Τὰ λόγια του ἔδειχναν τὴν βαθειά του πνευματικό-
τητα, τὴν ἀνέκφραστη ἐμπειρία του, τὸν συνδυασμὸ
ἀγώνα, πίστεως καὶ ἀγάπης. Ἡ μακρὰ ἄσκηση τὸν
ἀνέδειξε σπουδαία πνευματικὴ φυσιογνωμία.

4. Ν. Β. Κ α μ δ ὄ σ η. Οἱ ἄλλες λέξεις, Ἀθήνα, 1983,
σ. 42.

—Γέροντα, πές μας λόγο παραμυθίας, τὸν παρα-
καλέσαμε.

—Ἡ πνευματικὴ ἐργασία, παιδιά μου, πρέπει νὰ
γίνεται σὲ μικρὴ ἡλικία, διότι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι
νέος, μπορεῖ νὰ ἐργάζεται καὶ ἔχει τὴν δύναμη γι'
αὐτό. Κι αὐτὴ τὴν δύναμη πρέπει νὰ τὴν ἀποταμιεύει
ἔτσι, ὥστε στὰ γεράματά του, ποῦ τοῦ εἶναι ἀδύνατον
νὰ ἐργαστεῖ, νὰ ἀντλεῖ ἀπ' αὐτή. Ἔτσι κι ἐγὼ ἀπ' αὐ-
τὸ τὸ πνευματικὸ ὑλικὸ τρώγω τώρα, ποῦ δὲν μπορῶ
νὰ ἐργαστώ. Κι ἐσεῖς νὰ ἐργάζεσθε παιδιά μου, τώρα
ποῦ εἶστε νέοι καὶ νὰ προσέχετε, γιατί ἡ ἐποχὴ μας,
ἔχει πολλές δυσκολίες.

Καὶ ἀπευθυνόμενος σ' ἓναν ρασοφόρο ἱεροσπουδα-
στὴ τοῦ λέγει:

—Ἐσὺ γεύθηκες τὰ ἐξωτερικὰ τοῦ Θεοῦ, ὄχι τὰ
ἐσωτερικὰ. Αὐτὰ εἶναι πολὺ ἀνώτερα καὶ πιὸ θαυμα-
στά.

—Γέροντα, πές μας σχετικὰ μετὸν ἀ γ ὄ ν α
μας ἐ ν α ν τ ῖ ο ν τοῦ κ α κ ο ὕ καὶ γιὰ τὶς δαιμο-
νικὲς ἐνέργειες ποῦ δεχόμαστε.

—Ἀκοῦστε, καμιὰ φορὰ δὲν εἶναι ὅλα τὰ πράγμα-
τα δαιμονικά. Ὅπως παραδείγματος χάρις ὁ καφῆς.
Ὁ καφῆς δὲν εἶναι δαιμονικός. Ὅταν ὅμως πιεῖ κα-
νεῖς πολλοὺς καφέδες ἀρχίζει καὶ κλονίζεται τὸ νευρι-
κό του σύστημα καὶ καταφεύγει στοὺς ψυχιάτρους.
Δὲν λέω, νὰ ὑπάρχουν νευρολόγοι, ἀλλὰ ὅταν ὑπάρχουν
καλοὶ πνευματικοὶ δὲν χρειάζονται ψυχιάτροι. Τὸ ἴδιο
γίνεται καὶ μετὸ κρασί. Τὸ κρασί εἶναι ἁγιασμένο,

«Δεῦτε πρὸς με πάντες...» (Ματθ. 11,28).

«καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτόν... πολλοί» (Ματθ. 13,2).

εὐλογημένο. Ὅταν ὅμως πιεῖς πολὺ, χάνεις τὸν ἔλεγ-
χο τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ τότε ὁ διάβολος βρῖσκει εὐκαι-
ρία καὶ ἐκμεταλλεύεται αὐτὴ τὴν κατάσταση.

(Συνεχίζεται)

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Μεταξὺ Ἀκροπόλεως καὶ Παρθενῶνος.

ΖΟΥΜΕ στὸ ἐπικίνδυνο σιγροδρόμι τῆς Ἱστορίας. Περιοῦμε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες, τὶς πιὸ μεγάλες ὥρες τῆς ἀνθρωπότητας, γεμάτη τραγικότητα, ἀλλὰ καὶ κοσμογονική. Ἐδνυχῶς στὴν πορεία τῆς, ὑπάρχει ὁ δείκτης ὁ ἀλάνθαστος ποὺ καθορίζει τὴ σωστὴ κατεύθυνση. Καὶ νά, ἔφτασε ἡ ὥρα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Χάρη σ' αὐτόν, ὁ ἀγνωστος Θεὸς ἔγινε γνωστός! Ἀπ' τὸ βῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξαπολύθηκε διάγγελμα τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἀποτελεῖ αἷτημα τῶν καιρῶν. Γιὰ ν' ἀναστηλωθοῦν οἱ ἀξίες κι οἱ ἐσωτερικοὶ μας θεοὶ. Νὰ ὑπερνικήσουμε ἔτσι τὴν κρίση τῆς ἐποχῆς, νὰ βοηθήσουμε τὸ συνάνθρωπο (πρῶτα φυσικὰ τὸν ἑαυτὸ μας). Θὰ θρηνησεὶ πικρὰ ἡ ἀνθρωπότητα, πάνω σ' ἐρείπια φρικτὰ, ἀν διαπραξοῦν τὸ ἔγκλημα ἐναντία σὶν ἑαυτὸ τῆς, νὰ ἐξακολοθήσει νὰ μένει μακριὰ ἀπὸ τὸ Χριστό. Μόνον ἡ σιροφή σ' Ἐκεῖνον, θὰ σιρέφει τὸ ρεῦμα τῆς Ἱστορίας.

Τὸν ἀντίλαλο τῆς φωνῆς τοῦ μεγάλου Κήρυκος τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸν ἀπέδωσε κάποτε ἀπ' τὸν ἀπέναντι ἐπιβλητικὸ βράχο τοῦ Παρθενῶνος ἕνας ἀρηγῆτης (ποὺ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ λόγο, ἔχει σημασία ἡ μαρτυρία του), ὁ Γάλλος Ἑρν. Ρενάν, μὲ τὴν περιφρημὴ «προσευχὴν ἐπάνω εἰς τὴν Ἀκρόπολι». Μὲ εἰλικρίνεια ἀπηύθυνε τὴ ρωμαλέα καὶ περιεκτικὴ φράση πρὸς τὸν αἰώνιο: «Ὁ κόσμος θὰ σωθῆ, μόνον ἐὰν ἐπανέλθῃ πρὸς Σέ!»

«Γενηθῆτω τὸ θέλημά Σου» στὸ Τέξας.

ΕΛΗΞΑΝ τὴν 1η Ἰουνίου οἱ ἐργασίες τῆς Διαοκέφρευς τῆς «Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ Ἐυαγγελισμοῦ» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ποὺ μὲ θέμα «Γενηθῆτω τὸ θέλημά Σου» πραγματοποιήθηκαν στὸ Σὰν Ἀντόνιο τοῦ Τέξας. Ἀξίζει νὰ ὑπενθυμίσουμε ὅτι ἡ προηγούμενη διάσκεψη τοῦ τμήματος εἶχε πραγματοποιηθεῖ τὸ 1980 στὴ Μελβούρνη, ἐνῶ παλαιότερες διασκέψεις εἶχαν συγκληθεῖ σὲ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Ἐδιμβούργο (1910). Πρόεδρος τῆς Διάσκεψης ἦταν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιος Γιαννοῦλάτος. Ἐλαβαν μέρος 300 σύνεδροι, μεταξὺ τῶν

ὁποίων 60 ἐκπρόσωποι ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκπροσώπησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Περιοστερίου κ. Χρυσόστομος καὶ Ζακύνθου κ. Παυτελεῆμων, ὁ πρωτοπρεσβύτερος π. Στέφανος Ἀβραμίδης καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Κων. Σκουτέρης. Συμμετέσχον ἐπίσης νέοι, σὲ ποσοστὸ 150). Τὸ θέμα τῆς διασκέφρευς περιελάμβανε καὶ τὸ ζήτημα τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ διαλόγου μὲ τὶς ἄλλες θρησκεῖες καὶ ἰδεολογίες.

150 δλόκληρα χρόνια...

ΜΕ ΚΑΘΕ λαμπρότητα γιορτάσθηκαν στὴν Ἐρμούπολη τῆς Σύρου τὰ 150 χρόνια τοῦ περικαλλοῦς κοιμητηριακοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Τὶς ἐκδηλώσεις διοργάνωσε ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ π. Δωροθέου Γάγγου, ὁ ὁποῖος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν προσφέρει τὶς ὑπηρεσίες του σὶν ναό.

Τὸν ἱστορικὸ ναὸ καθιέρωσε ὁ τότε Μητροπολίτης Κυκλάδων Ἀνθιμος Κομνηγός, ὁ πρῶτος μετὰ τὴν Ἐπανάσταση Ἐπίσκοπος τοῦ τόπου. Ἀξίζει νὰ σημειωρεῖ ὅτι στὰ πλαίσια τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων ἐντάχθηκε λιτάνευση τῆς Ἁγίας Κάρας τοῦ ἱαματικοῦ Ἀναργύρου Παυτελεῆμονος, ἡ ὁποία φυλάσσεται στὴν Ἱερὰ Μονὴ Παναχράντου Ἀνδρου καὶ μεταφέρθηκε στὴν Ἐρμούπολη γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν προεξήρχε ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης Σεβασμιώτατος κ. Δωροθέος, συμπαραστανόμενος ἀπὸ τὸν ἱεροκήρυκὰ του ἀρχιμ. π. Δωροθέο Πολυκανδριώτη ποὺ παράλληλα ἐπιτελεῖ χρέη Γραμματέως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ ἄλλους κληρικοὺς.

Ἦταν μιὰ πνευματικὴ εὐκαιρία γιὰ τοὺς πιστοὺς, ν' ἀναβαπτισθοῦν στὴν κολυμβήθρα τῆς Παραδόσεως τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς Ρωμοσύνης, ἡ λατρευτικὴ σὺναξη πρὸς τιμὴν τοῦ «ἀγαπητοῦ αὐτοῦ σκηνώματος τοῦ Κυρίου» στὴν Ἐρμούπολη Σύρου.

Γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ στὸν «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» πρέπει νὰ ἀπευθύνεστε στὴ Διεύθυνση τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», δδδς Ἰωάννου Γεργαδίου 14, 115 21 Ἀθήνα — Τηλ. 72.18.308.